

opinia veche

● Anul XL ● 2012 ● 30 aprilie - 6 mai 2012 ● Nr. 428 ● IAȘI ● GRATUIT ● 5000 de exemplare

Mi-am dat mai multe demisii
din solidaritate

interviu cu criticul literar
Daniel Cristea-Enache

● visul meu e să fiu un
intelectual liber

paginile 8 – 9

EDITORIAL

Studentii nu se mai prind cu năvodul

Înainte de căderea Guvernului Ungureanu, ministrul educației, Cătălin Baba, anunța că, începând cu anul universitar următor, finanțările de la bugetul de stat nu se vor mai acorda pe cap de student, ci pe programul de studii, sub formă de granturi. Această măsură – aflată deocamdată în fază de proiect și în suspensie – este menită să „corecteze” sistemul actual în care studenții se fac că studiază (sau nici măcar), iar profesorii numai amintă că îi pică, de teama pierderii banilor cu care ministerul i-a înzestrat atunci când au fost admiși la universitate. Însă, la final le pun „un cinci” în catalog, pe șest. Dacă ar fi să se implementeze această metodă de finanțare, ar însemna că disperarea conducerilor instituțiilor de a păstra toată pleava studentească în facultăți ar trebui să cunoască o alinare și – într-un limbaj de lemn fie spus – „să crească calitatea actului educațional”. Așteptăm cu nerăbdare să vedem dacă instituțiile noastre de învățământ superior vor fi binecuvântate cu această oportunitate. Și, „în caz de”, dacă profesorii își vor face curaj să-l lase pe cei care ar fi trebuit să cunoască doar printr-o vizită cum arată interiorul unei săli de curs, să-și caute rostul departe de cataloagele facultăților.

În ultimii ani, sesiunile de admitere din vară au devenit asemenea unor concursuri de prins cu arcanul sau de pescuit sportiv, în care specializările se bat între ele pentru a prinde cât mai mult – pești, mormoloc, broaște, orice. Numai să-și umple ranita. Sesiunile de examene au devenit niște travalii pentru cadrele didactice care trebuie să pună cite două, trei, chiar patru puncte în plus pentru „a trece toată lumea”, nu de alta, dar pe urmă au probleme. Conducerile instituțiilor de învățământ superior au devenit sclavii studenților care nu au ce căuta în universități, dar sînt ținuți „din pricină de bani” și mai că sînt rugați în genunchi să vină la facultate, măcar pe hirtie. Sînt mulți care au trecut prin facultate ca printr-o baltă mai mare, au absolvit cicluri de licență, masterat, chiar și doctorat fără a ști să scrie. Nu să scrie poezii sau lucrări științifice, ci să facă literele. Însă, de cele mai multe ori au trecut – cu nota cinci sau chiar cu mai mult. Nu de alta, dar „cinciul” era dat de multe ori pentru foaia goală, doar cu numele pe ea. Cei care mai scriau „ceva”, meritau mai mult, fără doar și poate. Pentru efort.

Aș vrea să văd, dacă acest proiect va fi aprobat, cum „cinciul” este acordat celor care fac jumătate din munca pe care ar fi trebuit să o facă sau se ridică pînă la jumătatea standardului impus de programul de studii pe care îl urmează. Aș vrea să văd cum „zecele” se pune celor cu aptitudini deosebite, înzestrați de natură și desenați frumos intelectual de studiul temeinic, nu celor care au primit pomană o plasă de bani de la minister. E una dintre principalele căi prin care am putea ridica stacheta și de a nu ne mai prefaca ca profesori că-i învățăm pe studenți și, ca studenți că învățăm. Simulacru din învățământul superior a devenit absolut jenant, angrenat în cercul vicios al unei afaceri care se țiră greu. Și din care nici o parte nu obține profit. Și în care paguba e pe viață.

Laura PĂULEȚ

Siraj, bazarul destinelor mistuite

- incendiul care a distrus complexul comercial pe 14 aprilie a înghițit 400 de standuri în 25 de ore și a lăsat în stradă aproape 1.000 de oameni
- doar cinci din cei 500 de patroni au avut tarabele asigurate ● acum, unii se vor îndatora și mai tare la furnizori pentru a-și reporni afacerea

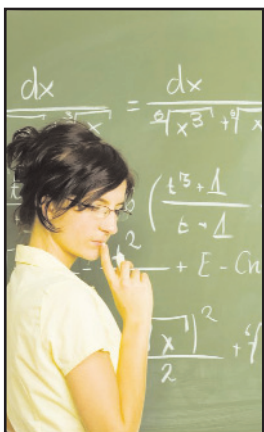

paginile 10-11

Dacă ocolești prin dreapta, vezi că, în spate, clădirea a fost redusă la un metru jumătate înălțime

DOSAR

Decizii în contradictoriu

Masterul didactic ignoră viitorii profesori din universități

Departamentele de Pregătire a Personalului Didactic nu își știu nici pînă astăzi rostul: legea le spune că nu mai pot să predea modulele pedagogice, ordinul nici măcar nu le amintește și ministrul, la televizor, le transmite că se vor ocupa de instruirea profesorilor universitari. Care, aparent, nu sînt menționați în nici o formă de legislație.

pagina 5

Actualitate

Finanțarea învățământului superior se face pe granturi

- universitățile vor putea să-și stabilească singure numărul de studenți pe care să îi primească la ciclul de licență

pagina 2

Tabletă

Dobînda pe faptă bună

- binefacerea față de năpăstuiți e ca o cruce strîmbă, făcută în trecere prin fața bisericii
- trebuie să lăsăm impresia că am făcut ceva, dar fără să atingem

pagina 6

Reportaj

Maestrii celor 64 de pătrățele

- peste 500 de copii și-au strîns piesele alb-negre de șah și le-au înșirat pe mesele din Sala Polivalentă cu prilejul Campionatului Mondial Școlar
- micuții de la cinci la 17 ani au venit din 47 de țări

pagina 7

Dezbateri

Alba-neagra cu Guvernul

- despre căderea Guvernului Ungureanu au comentat jurnalistul Silviu Sergiu și analistul politic Ion Bogdan Lefter

pagina 13

opinia veche

este editată de studenți ai Departamentului de Jurnalism și Științe ale Comunicării și se adresează exclusiv mediului academic.

În coloană,
adunarea

Criza economică, descusută de experți

Marti, 24 aprilie, **Niculae Idu**, șeful **Reprezentanței Comisiei Europene (CE)** în România, prof. univ. dr. **Daniel Daianu**, fost ministru de **Finanțe** și lect. univ. dr. **Alexandru Lăzescu**, președintele-director general al **Televiziunii Române** au susținut în **Aula Magna „Mihai Eminescu”** a **Universității „Alexandru Ioan Cuza” (UAIC)** din Iași o conferință pe tema crizei din zona euro. Manifestarea s-a desfășurat în prezența prof. univ. dr. **Vasile Ișan**, rectorul **UAIC**, și a lui **Daniel Apostol**, director executiv al postului de televiziune **The Money Channel**, care a moderat dezbaterile.

În cadrul acesteia, șeful **Reprezentanței CE în România** a vorbit despre cercul vicios al economiei europene în care competitivitatea, producția și creșterea economică se află la un nivel scăzut, propunând ca soluțiereducerea gradului de îndatorare a sectorului public. Mai mult, **Niculae Idu** a subliniat că există o lipsă de manageri cu experiență și acest lucru, spune el, se datorează faptului că „nu există o adecvare între specializările profesionale pentru care optează tinerii în economie și adevăratele nevoi și cererea de pe piața muncii”. La rîndul său, profesorul **Daniel Daianu** a dezbătut problema aderării **României** la zona euro în 2015, evidențiind faptul că „economia trebuie să fie pregătită pentru această intrare, ori a noastră nu e, și nu te poți lua după cîțiva indicatori macroeconomici și să spui că-i bine”.

Dezbaterile au făcut parte din proiectul inițiat de **Reprezentanța CE în România**, „Forum European”, în cadrul căruia studenții vor putea participa la un concurs de eseuri pe teme economice cu premii constînd în trei iPad-uri.

Laura-Elena BEJINARIU

Viitorii actori iau lecții

Departamentul de Teatru al Universității de Arte „George Enescu” (UAGE) din Iași organizează cursuri de pregătire în vederea concursului de admitere la specializările „Artele spectacolului”: actorie, păpuși, marionete, regie, teatru și „Teatrologie – Jurnalism teatral”.

Cursurile vor avea loc în perioada 28 aprilie – 30 iunie (10 săptămîni), în **Sala Studio** de la **UAGE**. Programul de pregătire va cuprinde exerciții de interpretare creativă a imaginilor, analiză aplicativă a unui text dramatic sau exerciții de testare a aptitudinilor ritmice. „Departamentul Teatru oferă această oportunitate de pregătire a studenților din 2009. În funcție de specializarea și de programul de studii la care doreau să fie admiși, tinerii care au participat la aceste cursuri au considerat că au fost îndrumați să-și aleagă repertoriul potrivit și s-au familiarizat cu principalele coordonate de analiză dramatică. În plus, exercițiile propuse în timpul ședințelor i-au ajutat să se prezinte mai bine la concurs”, a declarat conf. univ. dr. **Raluca Bujoreanu**, director al **Departamentului de Teatru** de la **UAGE**.

Durata unui curs este de două ore, între orele 11.00-13.00.

Paula PUICĂ

Aceiași bani, alt ambalaj

Finanțarea învățămîntului superior se face pe granturi

● suma alocată universităților a crescut de la 2500 – 2800 de lei pe student, la 4000

Începînd cu noul an universitar, instituțiile de învățămînt superior vor putea să stabilească singure numărul de studenți pe care să îi primească la ciclul de licență, conform unui proiect de ordin de ministru. **Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (MECTS)** nu va mai finanța admiterea pe loc, ci va acorda aceeași sumă ca și în 2011 sub forma unor granturi de studiu, 45.887 pentru licență, 25.426 pentru masterat, 4000 pentru rezidențiat și 1504 pentru doctorat.

În ceea ce privește primul ciclu în învățămîntul superior, ministrul a precizat faptul că granturile pot fi împărțite, astfel încît mai mulți studenți să beneficieze de finanțare, măcar parțială, de la stat. „Rămîne la latitudinea universităților dacă vor dori un număr mai mare de studenți, să împartă contribuția împreună cu aceștia, sau dacă

vor dori locuri mai puține de la buget și mai multe la taxă. În acest fel, universitățile vor putea fi finanțate în funcție de calitate”, a declarat miercuri, 25 aprilie, ministrul **Cătălin Baba**.

Universitățile vor putea să ofere finanțare parțială la ciclul de licență datorită faptului că suma alocată în vechiul sistem a crescut, de la 2500-2800 de lei, în funcție de domeniul de studiu, la una fixă de 4.000 de lei pe an. Astfel, instituțiile de învățămînt superior vor avea posibilitatea de a înmatricula un număr mai mare de tineri, fără însă a depăși limitele cifrei de școlarizare care va fi stabilită de către **MECTS** pentru anul universitar 2012-2013. „Cred că măsura va fi mai de folos universităților care nu sînt foarte căutate, putînd să ofere mai multe locuri bugetate sau parțial bugetate pentru ca să tenteze studenții care alt-

Ministrul Cătălin Baba speră că, după căderea Guvernului, ordinul va fi totuși aprobat

fel nu ar fi fost dispuși să plătească integral taxa de școlarizare. Metoda de finanțare nu este neapărat una mai bună, pe noi ca instituție nu ne ajută din acest punct de vedere pentru că noi oricum oferim beneficii studenților din venituri proprii”, a declarat prof. univ. dr. **Vasile Astărăstoea**, rectorul **Universității de Medicină și Far-**

macie „Grigore T. Popa” din Iași.

Ministrul **Cătălin Baba** a mai precizat că taxele de admitere la universități nu ar trebui să crească începînd cu anul următor. Anul trecut, cifra de școlarizare pentru învățămîntul superior din România a fost de 62.850 de locuri.

Cătălin HOPULELE

Studenții petrec în stradă

● evenimentele organizate de asociații vor avea loc de pe 2 mai pînă pe 8

Miercuri, 2 mai, va începe cea de XI-a ediție a festivalului studentesc **FEstudIS**, organizat de **Casa de Cultură a Studenților (CCS)** în parteneriat cu asociațiile studențești din Iași. Cele mai importante schimbări față de edițiile precedente sînt în ceea ce privește parada care deschide manifestarea și evenimentele din ultima seară de festival. Astfel că, din cauza lucrărilor de modernizare din oraș, cele 26 de ligi și organizații de la universitățile din **Agromonie, Copou** și **Tudor Vladimirescu**, se vor întîlni în fața **Universității de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” (UMF)**, de la ora 19.00, și nu în parcare CCS cum a fost în ceilalți ani. Parada se va opri în fața **Facultății de Chimie** unde va avea loc un concert **Sukar Nations**, de la ora 21.00.

Pe întreg parcursul festivalului, cele 26 de ligi și asociații studențești vor desfășura 70 de evenimente. Astfel, se vor organiza seri de film și de teatru, de muzică rock, pop și folk, evenimente sportive, de la fotbal, pînă la **darts** și table, în cadrul **Universitariadei**, acțiuni sociale, educative și de orientare profesională, dar și competiții de creație, de petreceri tradiționale și de

expoziții de fotografie, grafică și pictură. În privința ultimei serii, din data de 8 mai, care va încheia ediția de anul acesta a festivalului, evenimentele se vor axa pe concerte cu dans, unde vor fi invitate trei grupuri și un eveniment surpriză. „Vrem ca organizațiile să fie mulțumite de realizarea și de promovarea evenimentelor. A picat rău data de început pentru că va fi liber chiar înainte de festival, dar sperăm ca studenții să-și continue distracția la evenimentele **FEstudIS**”, a declarat **Ștefan Chiriac**, coordonator general al echipei de organizare.

Întrucît asociațiile au întîmpinat probleme din cauza unor aprobări de securitate, organizatorii evenimentului recomandă studenților „să se informeze pentru orice modificări de ultimă oră ale programului. Avem pagina de Facebook și blogul evenimentului, de aceea sperăm ca publicul să fie la curent”, a adăugat **Ștefan Chiriac**.

FEstudIS este la a XI-a ediție și este unul dintre cele mai importante evenimente studențești din Iași.

Georgel COSTIȚĂ

Profesorul a amintit cîteva din experiențele sale despre front

nu mai aveam bani. Baccalaureatul l-am dat la Fălticeni, tot pe cheltuiala lor. Oamenii aceștia au dispărut, da țin să-i amintesc pentru binele pe care mi l-au făcut să ies din sat și să ajung ceva”.

În continuare, **Teodor Săveanu** a menționat cîteva din experiențele sale despre front, despre cum a ajuns director de fabrică la **Craiova** și despre cum s-a trezit reprezentant delegat al **Politehnicii**. La final, profesorul a ținut să-și exprime cele mai mari nemulțumiri ale sale. În primul rînd, legat de modul în care bătranii sînt tratați în România, iar, în al doilea rînd, legat de faptul că, pe tot parcursul său în învățămîntul superior, acesta a fost ținut deoparte. „De ce? Pentru că eram prea pregătit și deranjăm lumea”.

Profesorul **Teodor Săveanu** s-a născut la 9 februarie 1912 în comuna **Dumbrăveni** din județul **Suceava**. Acesta este considerat unul dintre fondatorii **Facultății de Inginerie Chimică** din Iași.

Iulian BÎRZOI

Concertul de deschidere, în parcare

De la
brutărie, la
primărie

● **întelegem nevoia disperată a PDL-ului de capital de imagine, dar le punem la îndoială judecata**

Prix Cîrcom, organizată la **Malmö, Suedia**, între 17 și 19 mai, în cadrul celei de-a XXX-a conferințe anuale **Cîrcom Regional**. „După ce au fost în noiembrie anul trecut la aniversarea celor 20 de ani de TVR Iași, invitațiilor nostri le-a plăcut programul pe care l-am realizat atunci, așa că am fost întrebați dacă Televiziunea Română ar accepta să organizeze în acest an jurizarea la **Iași**. Noi am fost de acord, ținând cont de faptul că jurizarea nu se poate face în aceeași țară în care va avea loc conferința anuală, și implicit Gala de acordare a Premiilor Cîrcom Regional”, a declarat **Vasile Arhire**, directorul studioului **TVR Iași**

Este pentru prima oară cînd un jur-

ticipat la competiție, nouă au fost trimise de către reporterii ieșeni.

Înainte de jurizarea, timp de patru zile jurnaliștii și cameramanii de la cele patru stații regionale din **România** au participat la un workshop despre videojurnalism susținut de **Karol Cioma**, training project manager la **Circom Regional** și **Tony O'Shaughnessy**, de la **BBC Cardiff**. În urma trainingului, cei opt participanți au realizat câte un material care a fost difuzat luni, pe **TVR Iași**.

Circum Regional a fost înființat în 1983 și cuprinde 376 de stații regionale de televiziune din 38 de țări europene. **Televiziunea Română** este membră a asociației din 1993. Premiile oferite în acest an sînt în valoare de 30.000 de euro.

Laura-Elena BEJINARIU

● s-au făcut primii pași
pentru realizarea diplo-
melor internaționale

Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului a organizat, în perioada 26-27 aprilie, **Conferința Ministerială a Procesului Bologna**. Astfel, la **Palatul Parlamentului din București** s-au întrunit delegații din 47 de state ce au aplicat acest sistem, care au analizat rezultatele procesului până în prezent.

La deschiderea conferinței de joi, 26 aprilie, au participat și **Traian Bănescu**, președintele **României**, **Cătălin Baba**, ministrul **MECTS**, **Xavier Prats Monne**, directorul adjunct pentru **Educație** al **Comisiei Europene**, care a transmis mesajul lui **Androulla Vassiliou**, comisarul european pentru **Educație**, **Gulu Novruzov**, viceministru al **Educației** în **Azerbaidjan**, co-președintele conferinței și **Morten Ostergaard**, ministrul danez al **Educației**. Președintele țării a ținut să precizeze faptul că, în opinia sa, „viitorul aparține celor consecvenți și curajoși, de aceea am susținut o reformă a educației fără compromisuri”, declarându-se preocupat de soarta sistemului educațional, fiindcă „aceasta ne va ajuta să răspundem la întrebarea: ce țară lășăm generațiilor viitoare?”

Se vor lungi cozile la vămi

recunoscute internațional, în toate țările care au adoptat procesul **Bologna**. Aceasta s-ar putea face în mod automat, fără să fie nevoie de confirmare a valabilității diplomei în momentul în care un student vrea să urmeze un masterat în străinătate.

„Ne-am pus de acord pentru prima dată asupra evaluării automate a unor diplome ca scop pe termen lung al procesului de la Bologna. Acest lucru este foarte important pentru raționamentul și scopul procesului de la Bologna. Noi știm că țările și instituțiile au sisteme diferite, dar trebuie să mergem în direcția recunoașterii automate a diplomelor, acestei echivalări automate”, a declarat **Xavier Prats Monne**. Acest lucru s-ar putea realiza prin stabilirea unor standarde de calitate care să se aplice în toate țările partenere.

Conferința Ministerială a Procesului Bologna se află la a opta ediție.

Cătălin HOPULELE

Un nou ministru la Educație

● Corina Dumitrescu are nevoie luni de votul de investitură al Parlamentului

Propunerea din partea **USL** pentru funcția de conducere a **Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (MECTS)** este **Corina Dumitrescu**, rectorul în exercițiu al **Universității creștine private „Dimitrie Cantemir”** din **București** și președintele **Consiliului Director al Asociației Universităților Particulare din România (AUPR)**.

Corina Dumitrescu, împreună cu **AUPR**, este implicată într-un proces intentat în 2011 împotriva **MECTS** prin care se contestau rezultatele clasificării instituțiilor de învățământ superior în cele trei categorii: universități de cercetare avansată și educație, universități de educație și cercetare științifică și universități centrate pe educație. În urma acestei clasificări, toate instituțiile de învățământ superior din **România** au fost încadrate în cea de-a treia categorie valorică și anume universități centrate pe educație. Pe 17 noiembrie 2011, **MECTS** a câștigat la prima instanță, **Curtea de Apel București** respingând propunerea **AUPR**, dar aceștia mai pot ataca decizia printr-un recurs.

În plus, aceasta se află, în prezent, în stare de incompatibilitate deoarece deține funcția de rector al **Universității „Dimitrie Cantemir”** și este în același timp, din iunie 2011, membru din partea societății civile a **Consiliu-**

lui Suprem al Magistraturii. Despre acest aspect, **Legea Educației Naționale** stipulează în Art. 125, alineatul b, că „persoanele care ocupă o funcție de conducere sau de demnitate publică nu pot exercita funcția de rector pe perioada îndeplinirii mandatului.

Corina Dumitrescu a mai fost una dintre propunerile înaintate de către **PSD** în 2008 pentru funcția de ministru al **Justiției** în 2008, însă a fost respinsă din cauză că era soția senatorului **PSD Cristian Dumitrescu**, în prezent deputat și președinte al **Comisiei pentru Învățămînt a Camerei Deputaților**.

Printre numele vehiculate în această perioadă pentru ocuparea funcției de ministru la **MECTS** se numărau și **Ecaterina Andronescu**, care a mai ocupat postul între 2008 și 2009, dar și **Andrei Marga**, fost rector al **Universității Babeș-Bolyai** din Cluj. Pentru a-și intra în atribuții, **Guvernul** actual trebuie să primească votul de investitură din partea **Parlamentului**, luni, 7 mai.

Cătălin HOPULELE

Si cum intelegem nevoia disperata a **PDL**-ului de capital de imagine, trebuie sa punem la indoiala judecata mai-marilor din partid. Sint atit de disperati incit de dragul fondurilor din interiorul partidului (este un fapt cunoscut ca **Prigoana** este un flux de investitii constant) si a unei imagini teribil de sifonate sa promoveze la primaria **Bucurestiului** un om lipsit de orice valoare politica?

Însă nu sînt singurii. Și **UNPR-**ul, după ce au declarat că s-au lepădat de alianța cu **PDL**-ul ca de satana, îl propun pe **Anghel Iordănescu**. Cu tot respectul pentru ceea ce a făcut **Iordănescu** pentru fotbalul din **România**, perioada pe care a petrecut-o ca senator poate fi denumită, pe scurt, „stat la căldurică”. Nu e nici pe departe omul care să reprezinte capitala unei țări care, oricît ne-am alinta, este una care are un potențial fantastic. La toate viziile unor personalități importante în țară, alături de delegația din partea prezidenției, va sta și primarul **Bucureștiului**. Ar trebui să ne intereseze pe toți cine este omul care controlează primul oraș al țării.

Desigur, mai sînt și alții care poate chiar ar merita un vot. Măcar ei, independenti sau nu, s-au remarcat în politică și nu în ciupeli, scandaluri și comportamente aberante. Nu am vrea ca ceea ce consideră majoritatea vedetă să voteze, tot majoritatea, primar. În nici un oras.

Cătălin HOPULELE

● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS

Județean Iași. „Pe baza prieteniei pe care o are cu Petru Movilă”, adaugă ziarul „Adevărul”. Nu pe alte considerente sau, mă rog, motive, ci doar că are și el o prietenie și e bine să o fructifice. Sperăm totuși că Moartea din Carpați va reuși să bage destulă spaimă în dușmani, să mai repare și ei o stradă, un cămin.

Nici Iașul nu s-a dezis de la trendul de a-și găsi candidați „la modă” pentru înaltele funcții edilitare. Am aflat mai devreme, de exemplu, că nimeni altul decât Cătălin Morosanu, luptătorul K1 cunoscut și ca „Moaartea din Carpați”, candidează pentru un post de consilier în Consiliul

E atât de cald în Iași că, dacă am avea wireless mai puternic, am muta temporar redacția cu două etaje mai jos, pe terasa de la Belfast. Dar nu vă îngrijorati, dragi studenți. Conform paginii Meteo Moldova, anticicloul Jano este responsabil pentru căldu-

riile insuportabile, iar stimabilul nu va stăruii mai mult de sfîrșitul săptămînii curente.

Am avut și noi cîteva săptămîni de liniște în cămin și în baruri, cît a plecat „grosul” studenților ieșeni

în Vamă, Mamaia sau în alte locuri cu potențial de grătar și ritmuri fine de manele. Însă începînd de miercuri revenim la programul de house și orientale pînă dimineța, saci de gunoi lăsați ostentativ în fața camerei, să îi ia femeile de serviciu, și vom pe palier. Sperăm că v-a priit minivacanța.

Cu tricouri împrumutate

Dăm spiritul de gașcă pe-o cioară vopsită

Am intrat curajoși în grupuri pe care înainte doar le urmăream cu o ridicătură de sprânceană. Ne-am convertit principiile și le-am schimbat în câteva ore de ascultat muzică pe care în mod normal o auzim din mașini cu geamul lăsat sau la concerte unde spunem că mergem doar pe Facebook, de ochii lumii. Am fost alții pentru o zi și aproape ne-am păcălit.

Dota-n sală!

● nimeni nu se cunoaște după nume, ci după *nickname*

După ce urc pe scările grupate în formă de cerc la fel ca cele dintr-un submarin, ajung în sfârșit în sala de internet „G3” din **Podu Roș**, unde imediat conștientizez că pentru majoritatea celor de aici adevăratul scop al calculatorului este jocul, cumpărat din magazin sau piratat de pe *torrent*. După o primă privire prin camera întunecoasă și scaldată în fum de țigară număr aproximativ 40 de calculatoare, care mai mult de jumătate sînt ocupate.

Nu trec bine nici două minute și în cealaltă bucată de cameră cineva se apucă să înjure, nu înainte să trîntească un pumn zdravăn peste tastatură....,ce wall are așa frate” (n.r.: o modalitate de a trișa). Un alt lucru interesant este să văd cum lucrează lumea împreună”, acesta fiind probabil unul dintre puținele locuri în care vei găsi un rocker și un manelist colaborînd cu scopuri identice.

După ce se sfătuieste cu niște prieteni de-ai săi, un băiat începe deodată să strige „Dota-n sală!” mergînd de la calculator la calculator să întrebe pe fiecare în parte dacă vrea să joace. Mă apropiu de el și îi zic că vreau să mă bag și eu, dar acesta mă întrebă cu o privire serioasă pe față: „da’ știi să joci, nu? Pentru ca nu mai am chef de noobi azi”. Îl asigur că nu sînt *noob* (n.red.: *gamerii* au propriul sistem de ierarhizare, „noob” fiind atribuit celor începători, care nu se ricep la un anumit joc) și merg la operator să plătesc două ore pe stația 17.

Dublu-click: trecem la fapte

Deschid calculatorul, intru în joc și ajung la partea cu alesul numelui. Aici toată lumea se cunoaște după *nickname* (n.r.: un fel de nume de scenă). După ce află că în stînga mea îl am pe **Teale** iar în dreapta pe **Kunka**, prin trei apăsări de taste, îmi com-

pletez și eu rubrica goală.

Ți-ai zice că locurile astea nu sînt prea populate, cînd te gîndești că fiecare dintre cei veniți aici are calculator acasă, poate chiar și mai performant decît cel pe care trebuie să-l plătească timp de câteva ore. Dar nu este așa, iar după jumătate de oră, cu greu mai zăresc o stație liberă. Cei de aici formează o comunitate așa ca jucătorii la aparate sau moșneguții care vin duminica în parc să joace șah. Și nu apar doar pentru a se juca, ci și pentru a discuta despre căderea **Guvernului** sau tehnici de motivare a absențelor, precum liceenii din stînga mea.

Revenind la joc, împreună cu **Kunka** mă gîndesc la o strategie pentru a doborî pe unul dintre adversari, în spatele meu adunîndu-se doi „colégi” care începeau deja să-și dea cu părerea. Nu reușesc să înțeleg ce mă întreabă unul dintre ei, căci ne punem planul în aplicare, iar pe ecranul tuturor apare deodată un scris roșu: „Elf just drew the first blood” (n.r.: **Elf** a făcut prima victimă). **Kunka** își întoarce privirea spre mine și exclamă: „GG” (n.r.: Good game).

Iulian BÎRZOI

● cei de aici formează o comunitate așa ca moșneguții care vin duminica în parc să joace șah ● „Prințesica mea, arăboica mea” se auzea cel mai tare din boxe

Minune, la etajul doi

● ne anunță că domnișoarele nu vor să vină pentru că nu avem votcă, iar berea le balonează

Singurele criterii pe care trebuie să le îndeplinești ca să fii acceptat în grupul lor sînt abilitatea de a proiecta cu boltă semințele, să vorbești pe nas cînd spui „bună păpușe” și să memorezi câteva refrene despre dușmani. În rest poți avea și lipsuri. Banii nu sînt o problemă pentru că oricum în bazar totul e ieftin, iar berea costă doar cîtiva bănuți. Tricoul cu sclipici însă trebuie să fie în permanență la dispoziție în cazul în care vreo petrecere apare în program.

Singuri, căci după fete a plecat de jumătate de oră **Alex**, dar cum paharele se golesc mai repede dacă faci și mișcare, băieții nu au mai așteptat domnișoarele. Urale, două, trei îmbrățișări, iar **Sony**, „antrenat” încă de dimineață și roșu la față dă să mă pupe pe obraji. Cum am adus „muniție” nouă, „încercăm” rapid paharele, dăm muzica mai încet și ne așezăm la spus bancuri și la vorbit despre „femei”. După încă o oră se întoarce **Alex**, eroul plecat în căutarea fetelor în-

Petrecerile între băieți se lasă cu poze pentru Facebook

Prințese, arăboice, boxe

Imediat după ce **Juche**, un prieten de la bunici, student în anul I la **Agricultură**, a acceptat să-i fac o vizită, caut cea mai mulată bluză din dulap, umblu pe la câteva camere din cămin în căutare de gel de păr, tin apăsât degetul pe spray vreo 30 de secunde și pornesc spre căminul amicului meu. Nici nu apuc bine să văd din depărtare clădirile studențești, că muzica acoperă deja sunetul picamărului ce spărgea asfaltul din stația aflată în capătul **Copoului**. Din mulțimea de melodii ascultate în același timp, una iese în evidență. „Prințesica mea, arăboica mea”, este piesa care se aude cel mai tare. Aceleași versuri le fredonează și băieții de la intrare, care, vîzîndu-mă cu cele două sticle de doi litri de bere în mînă, mă roagă să le tom și lor într-un pahar să-și ude gîtul uscat de sarea de pe semințe.

Urc pînă la etajul doi, iar de aici, vocea lui **Guță**, pe acorduri asezonate cu iz oriental, cu un acordeon și un țambal mă îndrumă pînă la camera unde petrecerea deja a început. Am ajuns la fix. Băieții nu mai aveau de mult timp ce bea, iar acum dansează „pe uscat”.

să în locul lor mai aduce două boxe. Ne anunță că domnișoarele nu vor să vină pentru că nu avem votcă, iar berea le balonează. Nu-i nimic, băieții oricum se simt mai în largul lor așa. Pot sta nestingheriți fără tricouri sau pot înjura birjărește cînd nu le convine ceva. Mai rău e că simt nevoia să-și arate iubirea sarutîndu-se reciproc pe obraji.

Terminăm și ultimele PET-uri cumpărate la cheta din urmă, cînd **Sony**, pe jumătate adormit, vine cu ideea să mergem în club. Stie că nu mai avem bani, dar ne zice că „nu e nimic. Facem doar poze”, spune împleticit amatorul de discotecă, rezemat de un perete. Cum lichid în pahare nu mai e, iar muzica începe să enerveze, **Juke** și unul din colegii lui de cameră se maschează trăgînd cîte două dungi cu pastă de dinți pe obraji. Toți încep să ridă cu subînțeleș știind ce urmează, iar eu află ce vor să facă abia cînd se apucă să vîneze gîndaci cu spray-ul de muște prin bucătărie. Atunci am înțeles că e timpul să plec.

Andrei MIHAI

Copiii chitarelor sparte

● prima întrebare este legată de ce trupe ascult

Dacă erai ascultător de muzică rock prin anii '90, fie erai invitat la o gură de **Săniuța** cu o țigară fără filtru, fie ascundeai vecinii pisicile de tine pentru că se temeau de ce aveau să pîtească animalele. S-au schimbat vremurile de atunci, dar

„O stric doar dacă e ieftină”

rockerii au rămas pentru unii tot niște persoane cu atracție pentru un gen bizar.

Prin localurile unde se ascultă genul acesta de muzică de prin **Iasi**, ca **The Gate** sau **Tavernă**, am fost să întîlnesc niște rockeri getbeget și, ca să arăt că îmi place muzica lor, am luat tricoul cu **Darkthrone Transylvanian** al colegului de apartament. Din fericire am văzut că astea nu sînt neapărat necesare, că tot ce-mi trebuie e un anumit gust.

Chiar dacă toți au aceeași denumire, iubitorii de ciupituri de chitară sînt împărțiți în mai multe categorii, de la ascultătorii de balade pînă la frații metalisti. În **The Gate** stau puțin cu singurii băieți de acolo și din vorbă în vorbă am ajuns la muzică. Prima întrebare din „chestionar” este legată de ce trupe ascult. Cînd le zic „un pic de Accept și mai nou Sabaton”, unul dintre ei, **Bogdan**, mă ia puțin peste picior. „Ești încă băiat mic, îți recomand să asculti și clasicii, începe cu primele

melodii de la Metallica și apoi cu Possessed și altele”. **Răzvan** însă cere imediat o tură de bere, „să n-asculti de asta, că te învață prost. Ia și ascultă ce vrei, niște Britney Spears dacă chiar trebuie clasici”, mă sfătuieste băiatul cu barba deasă. Dar ei nu se rezumă doar la rock, un jazz tocmai tuna în boxe, de altfel un bun exemplu de muzică diferită.

În celălalt local nu prea am avut cum să mă bag în vorbă cu rockerii, avînd în vedere că ei au format deja grupuri, așa că m-am dus și eu cu berea la masă. Într-unul, rătăcit printre cunoscători, un începător ca mine încearcă să pornească o discuție despre țigări și vodcă, subiect la care ceilalți încep să ridă și să glumească de novice. „Dacă vii cu astea, eu nu-ți mai dau voie să te dai cu săniuța mea la iarnă”, îi spune un băiat cu părul lung și negru. Un al doilea, care seamănă cu vocalistul trupei **Disturbed**, îl ia puțin în rîs pe băiat. „Sper că nu vrei să mă întreb și despre pisici, că eu am trecut la șobolani. Îs mai mulți, nu de alta”.

Paul ANDRICI

Decizii în contradictoriu

Masterul didactic ignoră viitorii profesori din universități

● în total, tinerii care vor să devină cadre didactice vor trebui să facă opt ani de studii superioare ● aceștia vor avea o bursă de 700 de lei

Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (MECTS) a făcut publice, prin vocea ministrului Cătălin Baba, primele sugestii asupra modului în care va funcționa masteratul didactic, obligatoriu de anul viitor pentru cei care vor dori să devină profesori. În discursul său, ministrul a vorbit despre locuri finanțate integral de către stat, burse de 700 de lei pentru toți cei care vor aplica pentru acest program și o colaborare armonioasă cu universitățile. În schimb, aceste declarații nu coincid cu proiectul de ordin de ministru care circulă, cu rol strict informativ, între instituțiile de învățământ superior din țară. Mai mult, acestea, deși susțin importanța unui master didactic, nu au fost nici măcar consultate în elaborarea proiectului. Iar Departamentele de Pregătire a Personalului Didactic nu își știu nici pînă astăzi rostul: legea le spune că nu mai pot să predea modulele pedagogice, ordinul nici măcar nu le amintește și ministrul, la televizor, le transmite că se vor ocupa de instruirea profesorilor universitari. Care, aparent, nu sînt menționați în nici o formă de legislație.

Odată cu publicarea **Legii Educației Naționale (LEN)** în **Monitorul Oficial**, universitățile din țară au fost nevoite să desfășoare trei tipuri de mastere: profesionale, didactice și de cercetare. Dacă, în toamnă, locurile pentru cele profesionale au venit cu întîrziere de la minister și instituțiile de învățământ superior au avut probleme cu înmatricularea studenților, despre cele didactice nu s-a știut nimic.

Deși **LEN** prevedea ca acestea din urmă să preia sarcina modulelor de pregătire organizate de **Departamente de Pregătire a Personalului Didactic (DPPD)** din universități, nu a fost elaborată o metodologie care să explice cum se va realiza instruirea noilor profesori. „Este clar că aprobarea masterului trebuie să fie făcută, numai că anul acesta universitar care deja se încheie noi l-am ratat, pentru că ministerul nici pînă la ora aceasta nu a dat metodologia de aplicare și în toată țara nu s-au organizat cursuri de pregătire pedagogică și metodică a profesorilor, ceea ce mi se pare a fi un lucru foarte negativ. Am putut continua cu cei care aveau deja nivelul 1 și au putut să facă nivelul 2, dar ei au fost ultima serie după legea veche. Mi se părea normal, ca, dacă nu au dat metodologia la timp, să fi avut posibilitatea să facem după fosta metodologie”, a declarat conf.

univ. dr. **Mihai Stanciu**, director al **DPPD** de la **Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad”** din **Iași (USAMV)**.

Mai mult decît atît, vineri, 20 aprilie, într-o conferință de presă, ministrul **Cătălin Baba** a declarat că acestea se vor ocupa instruirea personalului didactic și că vor ajuta la implementarea acestui masterat, în condițiile în care **LEN** stipulează faptul că departamentele nu mai au dreptul de a organiza cele două module, iar proiectul de ordin de ministru nu le menționează deloc. „Legea spune despre cursurile de la **DPPD** că intră în lichiditate. În virtutea autonomiei universitare, asta nu înseamnă că și instituția trebuie să se desființeze. Cine o să se ocupe cu organizarea masterului didactic la nivel de universitate? Cine o să livreze pachetele de discipline psihopedagogice? Facultățile singure nu o să se descurce. O să mai aibă nevoie de o colaborare cu **DPPD-ul**”, a declarat prof. univ. dr. **Constantin Cucos**, directorul **DPPD** de la **Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”** din **Iași**.

Cine formează inginerii?

În ceea ce privește implementarea masteratului didactic, proiectul de or-

din de ministru nu doar contrazice o parte din declarațiile făcute de ministrul **Cătălin Baba**, ci nici nu lămurește, în forma sa actuală, problemele pe care universitățile le-au semnalat încă din toamnă. În primul rînd, nu s-a stabilit exact cine anume poate organiza aceste mastere didactice, în special din cauza faptului că nu sînt determinați concret pașii care trebuie urmați pentru a putea preda în învățămîntul superior. „Pînă acum, cei care doreau să candideze pentru un post de preparator sau asistent trebuiau să dovedească că au parcurs modulul psihopedagogic, cel normal pentru orice tip de profesor. Însă acum nu se specifică nimic. Bănuiesc că și profesorii vor trebui să urmeze aceeași direcție ca orice cadru didactic, dar este o carență a proiectului de ordin pentru că nu face nici un fel de referire la pregătirea profesorului universitar”, a adăugat prof. univ. dr. **Constantin Cucos**.

Mai mult, prezentul ordin specifică la Articolul 2, alineatul 1, faptul că „programul de master didactic cu durata de 2 ani este obligatoriu în formarea inițială pentru ocuparea funcțiilor didactice din învățămîntul preuniversitar”. Totodată, proiectul precizează, sub titulatura de „didactici de specialitate”, tipurile de master care se pot organiza: Învățămînt primar și preșcolar, Limbă și comunicare (Limba maternă, Limbi moderne), Matematică, Științe și Tehnologii (Matematică, Fizică, Chimie, Biologie, Informatică), Om și Societate (Istorie, Geografie, Științe Socio-Umane). Problema pe care o semnalează instituțiile de învățămînt superior este că aceste tipuri de programe pot fi desfășurate cu precădere de către universitățile centrate pe educație, și că nu menționează nimic în legătură cu instruirea tinerilor pentru a intra în sistemul de învățămînt superior.

La polul opus, unversitățile care sînt specializate, cum ar fi cele tehnice, de medicină sau de agronomie, nu par a avea resursele pentru a putea aplica pentru organizarea masterelor didactice. „Dar problema apare cînd discutăm de viitorii profesori universitari. Sigur că cineva ar putea să spună ca masterele să fie organizate de Facultățile de Psihologie și Științe ale Educației, dar ele nu se pot ocupa de universitățile tehnice, cum e cazul la noi, la Agromonie, unde avem un anume specific

Affia ani de zile pentru un salariu de șapte milioane?

și aici trebui să ai oameni pregătiți”, a declarat conf. univ. dr. **Mihai Stanciu**. În acest sens, acesta a adăugat că a propus **Senatului USAMV** un proiect care va presupune un parteneriat cu **Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi”** din **Iași** pentru a realiza mastere didactice comune. „Împreună consider că avem forța de a realiza un program care să se desfășoare în condiții optime. Oricum ar fi, acesta nu se va putea desfășura fără aprobarea Asociația Română pentru Asigurarea Calității în Învățămîntul Superior (ARACIS) și acesta va consemna dacă putem sau nu să organizăm”, a completat conf. univ. dr. **Mihai Stanciu**.

Experiența, pe plan secund

Proiectul de ordin de ministru se contrazice cu declarațiile lui **Cătălin**

Cum să vă spun, mie mi-au fost îndeajuns modulele

Baba și în ceea ce privește finanțarea. Legat de aceasta, ministrul a precizat că „toți studenții care vor intra la masteratul didactic vor avea această bursă de 700 de lei, iar locurile vor fi finanțate în totalitate”. În schimb, proiectul de ordin de ministru stipulează faptul că studenții vor fi înmatriculați atît în regim de cu taxă cît și finanțat de către stat.

Mai mult, prof. univ. dr. **Constantin Cucos** susține că, ținînd cont de faptul că înscrierile vor începe din toamnă, **ARACIS** nu va avea timpul necesar să facă evaluările la fața locului „și în primul an universitățile vor obține un Aviz de Oportunitate pe baza unui dosar, fără vizite prealabile sau alte constatări la fața locului. Dată fiind urgența, universitățile vor propune un număr și ministerul va gestiona la nivel de

țară.” În acest dosar de admitere, pe lîngă demonstrarea faptului că universitățile au un personal calificat care să desfășoare cursurile psiho-pedagogice, acestea vor primi avizul respectiv doar dacă au „experiență de cercetare didactică relevantă demonstrată prin publicații cotate în baze de date internaționale”.

În schimb, proiectul de ordin de ministru confirmă faptul că masterul se va desfășura la zi și că, prin urmare, studenții nu îl vor putea urma în paralel cu un master profesional. Astfel, pentru a putea deveni un cadru didactic, un tînăr va trebui să treacă de cei trei ani de la licență, de doi ani la un master profesional pentru a se putea specializa în domeniul său, de doi ani la masterul didactic și de încă unul în practică, în total opt ani de studii superioare. „Este prea mult pentru un absolvent de licență să facă încă patru ani, pentru că este normal să vrea să urmeze un master profesional. Legea ar trebui amendată astfel încît un tînăr să poată urma ambele programe în paralel”, a declarat conf. univ. dr. **Mihai Stanciu**.

Dincolo însă de problemele pe care le au în mod direct cu proiectul de ordin de ministru, în instituțiile de învățămînt superior există acum și o stare de incertitudine privind eliberarea unei metodologii. Înainte de căderea **Guvernului**, ministrul le-a promis universităților că va da un ordin de ministru final săptămîna aceasta, astfel încît instituțiile de învățămînt superior să ia decizia dacă vor aplica sau nu pentru organizarea masteratelor didactice. „Acum, va trebui probabil să mai așteptăm. Oricum, sîntem surprinși de acest gest al ministerului de a nu ne consulta deloc. Doar în ultimă instanță, cînd cuțitul a ajuns probabil la os, au avut loc niște discuții, dar doar la presiunea noastră și nu din inițiativa lor. Ideea de master didactic este una binevenită, dar în legătură cu creionarea acestui cadru și stabilirea normativității ar fi trebuit să fim consultați, pentru că avem o experiență care nu a fost valorificată, și este păcat”, a conchis prof. univ. dr. **Constantin Cucos**.

Pînă în toamnă, ministerul trebuie să rezolve mai multe probleme legate de masterul didactic, pentru că, indiferent de schimbări metodologice, salariile pentru un profesor debutant au rămas la fel de mici ca în trecut. Iar studenții, care erau și așa greu de stimulat să intre în sistem, vor avea și mai mari dubii acum, cînd vor fi nevoiți să mai rămînă încă trei ani de zile pe băncile universităților.

Cătălin HOPULELE

Proiectul de ordin de ministru nu lămurește nici situația din învățămîntul preșcolar

Cu nepăsare, înainte

Neajunsurile pe lângă care trecem, unele mai lumești, altele mai de suflet, există chiar dacă puțini se mai opresc să le vindece. Pentru că cerem rambursare chiar și la binele făcut sau la vorbele de sprijin, iar dacă necazul nu ne atinge, pășim și mai lesne mai departe.

Nu e coadă la donații

- limițându-ne la filantropia „de cartier” scurtăm simțitor și definiția termenului

Cu promisiunile de binefacere și milostenie e ca și cu deschiderea secțiunii *spam*, zona aceea periculoasă a corespondenței digitale. Intrîi, te uiți, uneori te îngrozești, alteori ți-e și frică să aprofundezi chestiunea mai departe de ce apare la „Subject”. Și apoi ștergi. Și

nu cite unul, ci cu mănunchiul.

În același spirit de „am văzut, am închis ochii” se petrec și tentativele de omenie sau cel puțin așa arată ele din fugă, pentru că altfel decît grăbit nici n-avem timp să le privim. Și asta chiar lăsînd la o parte cauzele nobile transfrontaliere, care implică donații prin sisteme bancare și *sms*-uri cu care n-avem timp să ne încurcăm. Limitîndu-ne la filantropia „de cartier” scurtăm simțitor și definiția termenului. E o chestiune elitistă să dai o mîna de ajutor, însă elita în care te încadrează treaba asta nu e una îmbrăcată în lauri, deși ipocrizia celor care-o compun exact asta caută, statui. Un monument pentru o faptă bună.

Binefacerea față de năpăstuiți e ca o cruce strîmbă făcută în trecere prin fața bisericii. Unii fac un semn lălu, do-

vădă că au văzut turla și-au auzit clopotul, cum vezi și auzi necazul urlînd și zvîrcolindu-se în cel de lîngă tine. Alții se închină epatant, cu mîinile alungite, ca să vadă lumea. De fapt, nici unuia nu-i pasă. Și-ar vedea, mai degrabă, de drum și de sănătate decît să-și mai întindă nervul cu tragedia altora. O ridicare de umeri costă mai puțin și, dincolo de-a ne fi frică să intrăm în viața celui trîntit la pămînt, ne este lene.

Mîhnirile celor pe lîngă care trecem sînt de domeniul *spam*-ului, deși multe din apelurile la umanitate vin în *inbox*. Dar făcerile de bine seamănă cu orice numai cu ele însele nu și par a fi afaceri cu prea mare schepsis ca să ne implicăm. Așa că ne uităm la ele ca la niște gunoaie pe care nu-i treaba noastră să le ridicăm și punem capul pe pernă bucuroși că n-am vărsat noi nici o picătură de sînge.

Anca TOMA

Bunul, Răul și Urîtul

- cînd a început să-i calce pe unii pe degete, aceștia l-au înțepat înapoi

Prietenii îl știu pe **Răzvan** ca fiind băiat de treabă. Puțin alintat de mic, mereu cu o pasiune pentru cărți și istorie, a fost crescut să nu se lase la mîna altora și cu ideea că, în orice va face, ultimul cuvînt trebuie să îi aparțină. 78 de zile și-a căutat rostul, fugînd cîini fără stăpîn. A bătut la uși care nu i s-au deschis nici pînă astăzi și și-a luat în cîrcă să răspundă la întrebări cu vorbe care, grele sau ușoare, nu ar fi mulțumit pe nimeni.

Nu putea să îl acuze lumea că a stat degeaba, însă cînd a început să-i calce pe unii pe degete, aceștia l-au înțepat înapoi. L-au întrebat „care-i rostul tău?” și, pînă să le răspundă, i-au cerut socoteală pentru greșeli pe care el nu-și amintea că le-a făcut. S-a spăsit, călcîndu-și vîdit pe orgoliu. Ca un bivoli, care, înconjurat de o ceată de lei și cu vreo doi atîrnîndu-i pe beregată, mai aruncă o copită în stînga și-n dreapta, doar ca să nu uite că n-a murit.

Răzvan însă le-a promis tuturor răspunsuri. Le-a cerut doar 100 de zile ca să se obișnuiască cu cizmele deformate lăsate moștenire de **Emil**, care se umpleau de apă și la cele mai ușoare ploii. S-a trezit însă în sala de judecată după nici 80 de zile de căutare, ca un student de la **Drept** care a învățat un semestru **Civil** și se trezește că la examen are întrebări din **Penal**. Chiar dacă era mai înalt și mult mai drept de spate decît **Emil**, majoritatea n-a văzut, n-a auzit, ci doar a ascultat și a votat. **Răzvan** a plecat, păstrîndu-și acel ultim cuvînt pentru clipa în care va considera el că s-au împlinit cele 100 de zile și cînd va veni, de bunăvoie, să dea socoteală.

Acum, **Victor** e încrezător. După nici două zile în care și-a căutat rostul, răspunsul i s-a ivit, simplu, natural, ca muștarul cu bobite peste micii fierbinți. Părea și mirat că ceilalți din jurul său nu s-au gîndit dinainte la asta. Le-a spus că, într-un timp atît de scurt, e evident că „Minuni, într-adevăr, nu se pot face”. Și are dreptate. Nici **Roma** n-a ars toată într-o singură zi. Nu de una singură.

Cătălin HOPULELE

Le-a promis tuturor răspunsuri

Dobînda pe faptă bună

- trebuie oricum să lăsăm impresia că am făcut ceva, dar fără să atingem
- i-au cerut socoteală pentru greșeli pe care el nu-și amintea că le-a făcut

Trafic de tragedii

- de băgat nu ne băgăm, cel mult dăm sfaturi

Printre altele, o imagine îmi stăruie obsesiv în minte. Am mai pomenit de ea într-un text de acum doi ani. Aceea a unui bătrîn care stă întins pe stradă, aproape mort. Se întîmpla în **București**, prin 2005. În jurul lui, gloata obișnuită de oameni curioși, care se strîng la orice, de la un accident de mașină la o ceartă prelungită. Singurul care făcea ceva era polițistul care îl verifica, rostogolindu-l de pe o parte pe alta cu piciorul, ca pe o buturugă, să vadă dacă n-a murit. Omul avea ochii deschiși, o dîră de sînge ieșindu-i din gură, dar încă trăia.

pasă, că am făcut ceva, dar fără să atingem. Le dăm bani ăstora care bat din ușa în ușa, cerînd pentru vreun copil bolnav la care oricum nu ajunge nimic, dacă ne iau la sentiment și ne spun că au dat și vecinii; donăm cîte 2% pentru **SMURD**, poate, Doamne ferește, o să avem și noi la un moment dat nevoie; ajutăm băbuțe să urce în tramvai, dar nu le strîngem prea tare de mîna, că nu ne place cum miroso.

Însă cel mai mult ne place să ne dăm cu părerea doar de ochii lumii. Salvați cîinii vagabonzi, dar să-i adopte alții. Nu discriminați, dar nici nu v-ați așe-

Arătăm că ne pasă doar cînd ne este de folos

Ne cam place chestia asta, să vedem, să știm, mai ales dacă e de rău. Trebuie să aflăm dacă lui **Dorel** nu îi merge bine, dacă pe **Filoftea** a părăsit-o iubitul sau a bătut-o amantul, dacă **Marcel** și-a luat țeață cu un credit și dacă a murit sau nu capra lui **Marius**. Probabil de-asta le și merge tablodelor atît de bine, vînd tragedii. De băgat nu ne băgăm, cel mult dăm sfaturi („încearcă cu cheia de paispe”). Trebuie oricum să lăsăm impresia că ne

za lîngă un țigan în autobuz. Nu ne place ciorba, dar o dregem. „Tot normal”, cum ar spune un prieten.

P.S.: A observat cineva că nu mai e la modă să postezi poze cu cîini sfîșiați pe **Facebook** și să le plîngi soarta? A trecut, peste un an revine trendul.

Ioan STOLERU

O palmă de călător

- numai cu o mîna prinși de bara de siguranță, tot nu reușesc să se sprijine toți

Neapărat ca într-o pungă de popcorn scoasă de la microunde, închisă aproape ermetic, numai cu o crăpătură în capăt, prin care aroma de cașcaval sau paprica îi ademeneste pe cei din jur. Cam așa călătoresc zilnic tinerii și bătrînii de la **Pașcani** la **Lespezi** și înapoi. Parcă nu văd că oala aia încinsă poate transporta cel mult 19 oameni, iar ei au de trecut coasta **Heciului**, unde mulți, în loc să țină șoseaua, au nimerit în copacii din grădina lui **Vasile** și zona dinspre **Siret**, vreo doi kilometri spartî și bucățiți ca de un ciclop. Pentru ei un lucru este sigur. Trebuie să ajungă la școală, la serviciu, la doctor și apoi acasă, iar trenul nu trece pe lîngă poarta lor.

La început, scaunele sînt ocupate alene. Cînd mai sînt însă cinci minute pînă la plecare, se răstoarnă sacul cu țirgoțeti și se împrăstie în fața microbuzului. Oameni cu desăgi pline de alimente, muncitori cu rucsacuri uleioase de la scule și tineri gălăgioși. Ei, însă, nu au bagaj. Cel mult un caiet pe ca-

re îl mototolesc în buzunarul de la spate. În schimb, dacă nu stau ca oile, adică într-un grup de cîte șapte-opt, nu pornește motorul, pentru că șoferul este amical lor.

Tocmai cînd crezi că pleacă, atunci se năvălește gloata. „Mai în spate, nu vedeți că mai este loc acolo?”, „haide să o luăm și pe doamna”, „unde-i unul (mai degrabă 30), mai încape și al doilea, oameni buni să fim” și tot așa, pînă urcă toți întîrziatîi, cei mai norocoși călători, pentru că deasupra lor se află crăpătura prin care intra cîte-o gură de aer. Cînd pleacă mașina, sînt atît de mulți oameni fără loc, încît numai cu o mîna prinși de bara de siguranță, tot nu reușesc să se sprijine toți, dintr-un capăt în altul. Iar dacă spui șoferului că nu ți convine, te îndrumă spre sala de așteptare, pentru că trenul pleacă în două ore. În schimb, lor le convine așa de vreo cinci ani. Iar **Poliției** de vreo patru, cînd i-a prins la înghesuială.

Iulia CIUHU

Paul ANDRICI

Pion la B4

Maestrii celor 64 de pătrățele

Micuții veniți de peste tot din lume au umplut sala de sport

● participanții români nu-și discută strategiile ● după trei ore de ținut în șah adversarii, copiii încep să se plictisească ● a încetat să mai joace împotriva unui calculator când a realizat că îl învinge prea ușor

Peste 500 de copii și-au strâns piesele alb-negre de șah și le-au înșirat pe mesele din Sala Polivalentă din Iași începând cu 28 aprilie. Au pregătit temeinic mișcările și, cu părinții emoționați plimbându-se agitați pe margine, și-au privit mîndru adversarii în ochi. Micuții de la cinci la 17 ani au venit din 47 de țări și, deși nu au vorbit o limbă comună, au știut cu toții ce înseamnă „șah la regină”.

Regi și regine de pe alte continente

● Mihaela a câștigat deja și poartă pe genunchi foaia cu toate mutările

Pe terenul de sport din **Sala Polivalentă** nu se mai bate nici o minge sim-băta asta. Totuși, nu e cu nimic mai liniștită încăperea. Doar iuresul galeriilor a fost înlocuit de un murmur pe mai bine de 40 de limbi, iar grija jucătorilor a fost strămutată dinspre porțile ce stau de strajă în două capete ale sălii pe mășutele lucioase aliniate pe culoare. De fapt, întregul teren e o mare tablă de șah, în roșu și albastru, cu 26 de casute pe linie și tot atâtea pe coloană.

Sub vâlul lung de steaguri agățate de reflectoare e-o gălăgie copilăroasă amestecată cu emoții. Din freamătul de piciorușe agitate și miini fluturate în aer, pesemne ca să direcționeze multimea, poți cu-lege câteva voci străine și multe priviri nedumerite. Șahiști de-o șchioapă adunați

din colțuri de lume se uită pierduți în ungherele sălii, deja rătăciți de părinți și îndrumători. Așa că aceștia, deși rugați să „poștească în tribune”, încep să se adune printre mesele pe care stau, nemiscate, table de șah cu piese mărunte și nu demult lustruite.

Pe coloana de lângă gradene, jucătorii de 17 ani au priviri concentrate, ținute în fiecare din figurinele ce-și așteaptă traseul. Cu cît îndepărtezi privirea, spre celălalt capăt al sălii, scad și vîrstele și emoțiile, căci micuții zîmbesc cu o inconștientă drăgălașă și par a se juca, detașați de tensiunea concursului.

Prima mutare, în alb

Participanții români au venit parcă

mai din timp, căci stau deja de ceva vreme pe băncile de lemn vopsit. Însă nu-și discută strategiile, nici nu par să se teamă de culoarele în alb-negru pe care urmează să plimbe pionii. Emoțiile care se simt de la intrare nu sînt ale lor. Părinții sînt cei care-și stăpînesc, cu greu dar de nevoie, agitația, scoțînd din ce în ce mai des servetele parfumate din poșete ca să domolească broboanele ce li se preling pe frunți.

„Voi sintetiza speranța șahului mondial”, declară **Constantin Dumitriu**, președintele **Federației Române de Șah**, cînd sala e deja prea plină și respirațiile prea înfierbîntate ca să se mai audă clar vocea din microfon. Iar cînd „albi-lor” li se dă dreptul la prima mutare, cei mai mici dintre jucători sînt cei care-și păstrează zîmbetele pe buze, nestînghe-riți de arbitri ce se plimbă printre mese.

Piesele se rearanjează pe tablele mici și cînd unii întîrzie să mute, ceilalți con-

curenți se plimbă printre mese, născocind parcă în minte strategii de împrumut. „O să câștige, el are pionul mai în față. Pare să fie în avantaj”, o liniștește **Mihaela**, o fetiță de nouă anișori, pe mama lui **Alex** care-și urmărește mîndră copilul pe ecranul unei camere video. **Mihaela** a câștigat deja și poartă pe genunchi foaia cu toate mutările. Cînd mînuțele se ridică în semn de „ok”, părinții aprind aparatele de fotografiat și șterg lacrimi involuntare.

E cald în **Sala Sporturilor** și zumzetul crește și descrește din vreme-n vreme. „A câștigat deja regina, vezi?”, se ridică o mămică de pe bancă, întinzînd mîna spre un pitic de la o masă îndepărtată. Din runda 1 mai este mult, căci sala e încă plină și la mese mințile încă se mai aprind, încălzite de cite-un tricou pe care stă scris „champion”.

Anca TOMA

Fata care a împlînzit nebunul

● „sîntem prieteni în timpul liber, dar la masă devenim adversari”

Am întîlnit-o pe **Ioana** la **Sala Polivalentă**, în prima zi a **Campionatului Mondial Scolar de Șah**, cînd abia terminase o partidă de aproape patru ore, pe care a cîștigat-o. Deși obosită și enervată că meciul a durat atît de mult din cauza unei greșeli pe care a făcut-o la început, acceptă, puțin încurcată, să vorbească cu mine.

Ținăra, care acum are 17 ani, a cucerit medalia de aur la **Campionatul European de Șah** în 2009. Nu a fost ușor să facă performanță, **Ioana Gelip** începînd să mute pionii în clasa I, cînd antrenorii clubului **Politehnica Iași** au venit la școala unde învăța să le prezinte copiilor bucuria sportului cu piesele mici din lemn. De atunci, merge de patru ori pe săptămînă la cursurile de șah și se pregătește și în particular, deși în primii doi ani spune că a făcut-o mai mult din obligație. Lucrurile s-au schimbat însă după ce a cîștigat prima medalie, una de bronz, la vîrsta de zece ani, la o competiție pe malul mării. „Acum nu aș mai putea trăi fără șah. Deși am început fără voia mea, neputînd face un alt sport pentru ca am fost operată la inimă, acum nu aș renunța pentru nimic”, spune tînăra campioană cu un zîmbet larg, de pe care i se citește oboșeala.

Calculatorul, cel mai slab oponent

Pentru că jocul de șah a devenit lumea ei, prietenii pe care îi are acum sînt doar cei cu care s-a dueltat în fața tablei bicolore. „La club sîntem ca într-o familie. Sîntem prieteni în timpul liber, dar la masă devenim adversari, iar orice fel de rivalități se rezolvă în fața tablei. Acolo arăți că ești mai bun”, spune cu un aer grav și serios **Ioana**, după ce își verifică cu o privire scurtă telefonul de pe masă. Rîde cu însuflețire cînd își aminteste de întîmplările amuzante pe care le-a trăit în sinul familiei adoptive. „Era să pierdem odată trenul după o competiție la Brașov. Unul dintre colegi a vrut neapărat să-și ia ceva de la McDonald’s, deși aveam la dispoziție doar un sfert de oră să ne luăm bilete și să urcăm în tren. Au oprit controlorii locomotiva doar pentru noi”.

Singurii săi adversari sînt oamenii. A încetat să mai joace împotriva unui calculator cînd a realizat că îl învinge prea ușor. Doar dacă se plictisește mai acceptă și un rival neînsuflețit. „Mai joc șah pe telefon, dar rar, pentru că e prea simplu. Îmi expune teoria și după se blochează, nu mai știe ce să facă”, zice parcă cu un ușor regret **Ioana**, dar mîndră de performanța sa.

Cînd începe să îmi enumere teoriile sale preferate, mutările pe care le folosește și deschiderile care nu-i plac, eu aud doar numele unei piese urmate de o enumerare de litere și numere. Șahista vede însă clar, cu ochii minții, fiecare mișcare. Nici nu poate fi altfel, le-a repetat de mii de ori pe fiecare, iar acum mai curînd s-ar opri din respirat decît din jucat șah.

Andrei MIHAI

Un careu de ași pe tablă

● la mesele cu „seniorii” de 11 ani, o singură deplasare a pieselor se face și după zece minute

Miuta ascultă ultimele sfaturi de la mama. De alături, tatăl, ca un bodyguard, o îndemnă să fie mai atentă ca niciodată la mișcări, iar ea este numai un zîmbet, colorat și săltăret precum clamele cu stele pe care și le-a prins în păr. Îmi promite că îndată ce termină runda vine să-mi spună mai multe despre șah, pasiunea ei, pentru că mereu înainte de joc are nevoie de cîteva minute libere. Se întoarce cu fața spre masa de joc, dă noroc cu **Ninji**, o chinezoică cochetă, iar cînd se dă startul face prima mutare și apasă ceasul. Cele două fete au cinci ani și sînt atît de micuțe încît atunci cînd își „mănîncă” piesele una alteia se ridică în genunchi pe scaun și se întind pînă aproape ating cu pieptul masa. Sînt vîoae și mută piesele la cîteva secunde după mișcarea adversarului, în timp ce la mesele cu „seniorii” de 11 ani, o singură deplasare a pieselor se face și după zece minute.

Clipe tensionate de altfel, dacă ar fi să socotim ticurile din sală. Sînt copii care-și mișcă piciorul încontinuu, se lea-

gană sau țin mîinile încrucișate deasupra capului, fără să mai vadă în jur. Alții, ca să nu mai audă zgomotul din jur, își astupă urechile cu palma liberă și apoi execută mișcări tăioase cu cealaltă. În schimb, unul singur nu ezită.

Odată ridicată mîna de pe tablă, se avîntă asupra unei piese și-i schimbă traiectoria fulger, aproape fără să apuci a vedea de unde a ridicat-o. La fel și adversarii. Viteza cu care reacționează îți lasă impresia că au prevăzut situația, schițînd astfel un gest robotizat, la o comandă presetată.

Curcubeul de pe limbă

După fix 55 de minute, adversara **Miutei** ridică mîna. Jocul s-a terminat, iar arbitrul trebuie să constate rezultatul. Nefavorabil pentru ieșeancă, rezultatul a fost 1-0 pentru **Ninji**, pitica sprintară care a înfuriat-o pe **Miuta**. Nici un îndemn din lume nu i-au alun-gat lacrimile și tînguiala.

Mișcările trebuie analizate, deși unii copii mută cu rapiditate piesele

La fel se întîmpla și cu ceilalți pici care se ridicau de la masă. Unii topăiau de bucurie, iar alții aproape se tăvăleau pe jos de supărare. **Camelia** din **Bîrlad**, însă, deși a pierdut, nu se plînge. Mai sînt încă trei zile de concurs, iar după cum știe de la maestrul care i-a dezvăluit arta jocului, bunicul său, un rezultat nefavorabil azi nu înseamnă neapărat sfîrșitul. Într-o pauză de dezmoțire îl prînd și pe **George** lîngă automatul de a pă. Ia lecții la clubul din **Iași** de la „domnul Manole” de șase ani, iar să se răcorească a ieșit doar pentru că s-a relaxat atmosfera din sală, iar poziția sa de pe tablă îi este acum favorabilă.

Respiră greoi, iar transpirația i-a năpădit fruntea, fără să-l chinuie prea mult.

După trei ore de ținut în șah adversarii, copiii încep să se plictisească, iar părinții și încurajatorii de pe margine se agită ca niște păsări luate de vînt. Mozaicul de limbi nu își găsește o balama comună și în unele cazuri nici engleza nu le mai răspunde la întrebări. Bine măcar că organizatorii au angajat cel puțin șapte traducători. Altfel, **Turnul Babel** ar fi înspăimîntat urechile celor care nu stăpînesc limbile pămîntului.

Iulia CIUHU

Mi-am dat mai multe demisii

Pe plaja Copacabana, o gașcă de cuțitari își poartă lamele prin jurul gîtului lor. Cuminți, el și soția sa, voiau să privească un asfințit. „Cînd unul dintre hoji (...) mi-a scos ceasul de la mînă, mi-a sărit țandăra. (...) cu mîna deodată liberă, i-am bătut obrazul, spunînd, într-un esperanto expresiv: «Memory from my padre»”, notează Daniel Cristea-Enache în „Cinematograful Gol”, prima sa carte de „reportaj intim”, așa cum o pecetluiește în prefață Radu Cosașu. Ceasul l-a primit înapoi imediat. Cînd complicii răufăcătorilor au aflat că este critic literar, l-au rugat să nu scrie ce i s-a înfimplat. Promisiunea și-a ținut-o timp de opt ani. Acum este consilier editorial al Poliromului și cronicar al „Observatorului Cultural”. Din 1997 și pînă în 2005, a scris peste 400 de cronici în „Adevărul Literar și Artistic”. Apoi în „România Literară”. Pînă în 2009, cînd a publicat în „Revista 22” o recenzie negativă despre „Istoria literaturii...” a lui Nicolae Manolescu. „Ăsta e visul meu, să fiu un intelectual liber”, îmi spune. Anul trecut și-a dat demisia din Uniunea Scriitorilor, în semn de protest. Mereu a vrut să știe totul despre „oamenii mari” și așa s-au născut și convorbirile cu Octavian Paler, și cele cu Ileana Mălăncioiu, și teza sa de doctorat, despre Ion D. Sîrbu. La emisiunea „Literatura de azi”, de pe TVR Cultural, face „arheologie in vivo”, despărțind apele biografice de cele imaginare. „Eu sînt un simplu critic. Fac ce mă pricep. N-am nici o expertiză în morală”, le-a răspuns celor care l-au acuzat c-a oferit un premiu de poezie unui „odios turnător”.

Opinia Veche: Sînteți un om norocos?

Daniel Cristea-Enache: Norocul și-l face omul, cum se spune. Eu cred că sînt pe lumea aceasta un om norocos, alături de generația mea, fiindcă m-am născut într-o epocă de care am scăpat la o vîrstă potrivită. Aveam 15 ani, o vîrstă numai bună pentru a trăi experiența libertății. Cred că m-am născut cu un noroc istoric și fac parte dintr-o generație privilegiată. Este efectiv un noroc să te naști într-un timp al controlului, dar nici prea devreme și nici prea tîrziu, astfel încît să-ți treacă prin toată ființa conștiința libertății. Generația anilor '30, a lui Nichita Stănescu, de pildă, s-a născut într-un timp al libertății și-a trăit în unul al controlului absolut. Dimpotrivă, generația mea are șansa de-a parcurge lucid, traseul invers.

O.V.: Ați avut de la început conștiința contextului socio-politic?

D.C.-E.: Da. La Revoluție aveam 15 ani și jumătate. Conștiința începe să se formeze pe la 11 – 12 ani, cînd băietelul începe să-și pună exact aceste probleme morale și intelectuale ale căror răspunsuri îi vor modela identitatea. 15 ani e poate chiar vremea la care ne maturizăm moral și intelectual. Probabil că e grupa de vîrstă la care apar cele mai multe întrebări pe cap de locuitor.

O.V.: Semănați cu ființa pe care o proiectați în adolescență, cînd vă construiți devenirea?

D.C.-E.: În decembrie '89 mă aflam la un liceu de profil **Matematică – Fizică** și mă pregăteam pentru un viitor de economist. Voiam să dau la ASE (n.r.: **Academia de Studii Economice din București**), dar a venit **Revoluția** și s-a înfiintat o clasă cu profil **Uman. Revoluția** a fost macazul care a schimbat totul.

Acest tipar, al omului care mă urăște, e o constantă a destinului meu intelectual

O.V.: Cînd ați început să credeți în dumneavoastră?

D.C.-E.: Pe la șapte, opt ani. A scris la un moment dat **Mircea Mihăieș** un text foarte interesant în „România Literară” în care vorbea despre diferiți intelectuali atribundu-le diferite titluri de opere. Pentru mine a folosit: „Căpitan la 15 ani” și m-a citit foarte bine. Pentru că de mic am avut foarte proeminentă în mine pre-conștiința concurențială, a copilului care joacă orice joc cu maximă seriozitate, dorindu-și să cîștige.

O.V.: Și acum repetați în numeroase discursuri formule precum „muncă maniacală”, „seriozitatea face diferența”, „muncă pe brînci”. Ați dezvoltat un cult al muncii, al efortului susținut?

D.C.-E.: Da.

O.V.: În copilărie făceați exerciții de rezistență, încercînd, de pildă, să nu vă dezlipiți de o carte dificilă pînă nu o terminați sau închizîndu-vă în bibliotecă?

D.C.-E.: Da. Una dintre caracteristicile mele dominante este voința. Aici cred că mă deosebesc de o bună parte dintre conaționalii noștri a căror voință se consumă în discursuri asupra vointei și mai puțin în exersarea ei aplicată, prin punerea în situații de constrîngere sau în situații limită a propriei structuri și-a propriei personalități. Noi avem foarte mulți inadaptati. Avem chiar un cult al eroului de tipul intelectualului inadaptat. **Camil Petrescu** a folosit această categorie deși, în treacăt fie spus, el, ca autor, era foarte bine adaptat la realitate. Eu am avut de mic această voință și fără să o cultiv în mod neapărat, ea s-a manifestat în toate palierele vieții mele, inclusiv în cele domestice, în jocurile de pe stradă... Peste tot!

O.V.: Ați simțit dintotdeauna că trebuie să vă „auto-demonstrați”, să dobîndiți recunoașterea celor din jur?

D.C.-E.: Cred că pur și simplu o constantă a personalității se manifestă în toate etapele și în toate situațiile de viață. Și poate că e și ceva ereditar, avînd în vedere că băieții seamănă cu mamele. Mama mea a murit cînd aveam șapte ani.

O.V.: Cînd ați început să credeți în dumneavoastră.

D.C.-E.: Da. Ea fusese mereu premiantă, șefă de promoție. A avut numai zece. Cred că în bună măsură a circulat ceva prin gene. Cert e că amintirile mele din școală se referă mai toate la situații în care apare cîte o fată, cîte o tociară, cu care mă înfrunt ba pentru a fi comandant de detașament, ba pentru premiul întîii. De-a lungul întregului meu traseu de pînă acum există simptomatic și constant cîte o competiție. Mereu apare cineva care mă urăște de moarte și cu care îmi măsoar forțele. Iar acești oameni care mă urăsc de moarte se tot schimbă: sînt din ciclul primar, gimnazial, liceal și tot așa. Cred că acest tipar, al omului care mă urăște, e o constantă a destinului meu intelectual.

Cărțile nu pot fi mustrate pentru ceea ce face autorul în afara lor

O.V.: În calitate de critic ați tot stîrnit umori. „Ai pierdut prietenia lui Nicolae Breban”, vi s-a spus atunci cînd

ați considerat că „nici o abisalitate” nu poate scuza dedicațiile de pe primele pagini, făcute Elenei Ceaușescu. La cîțiva ani după aceea, ați făcut un interviu cu Zigu Ornea în care discutați despre configurarea unei cartografii a Compromisului, după ce apăruseră tot mai multe volume dedicate diferitelor „deconspirări”. După încă puțini ani ați ajuns să susțineți separatismul estetic. Ați deprins treptat acest reflex, de-a nu vă mai atinge de apele biografice?

D.C.-E.: Da, înțeleg ce spuneți. A fost, într-adevăr, o decantare. Dar cred că e vorba mai mult despre o decantare a acestor subiecte, decît despre o decantare a mea. Să luăm cazul lui **Nicolae Breban**. Este elocvent. El a scris niste dedicații stînjenitoare către tovarăsa **Elena Ceaușescu**. Ținem cont de ele atunci cînd vorbim despre comportamentul intelectualului reprezentativ, în regimul comunist. Același **Nicolae Breban** a scris niste romane precum „Îngerul de ghips”. Dedicațiile lui fac ca acest roman să fie unul mediocru? Sau acele dedicații ne irită tocmai pentru că sînt scrise de același autor care a scris și „Bunavestire”? Sau să luăm exemplul **Celine**. Colaboraționismul lui îi anulează opera? Nu se poate găsi nici o scuza pentru comportamentul celinian. Ca persoană, ca figură publică, ca intelectual și ca om este inadmisibil. Dar cărțile lui n-au nici o vină c-au fost scrise tocmai de el. **Eugen Barbu**. Un alt caz extrem. Din nou, romanul „Groapa” n-are nici o vină pentru comportamentul abject al autorului, în timpul regimului comunist. Eu nu pot spune că operele unor autori sînt slabe fiindcă m-au dezamăgit oamenii care le-au scris. Eu pot doar să observ colaboraționismul, să-l notez, să-l contextualizez, dar judecata asupra operei trebuie să țină cont de structura literară a acesteia, iar nu de fibra morală a creatorului. Eu nu pot fi altceva decît un critic literar!

O.V.: Ați făcut multe interviuri cu personalități literare și spuneți că simțiți plăcerea de a devoala o personalitate. Cazurile cunoscute v-au „înteptit”, în a nu mai amesteca lucrurile?

D.C.-E.: Cazurile sînt foarte complexe. De la un scriitor la altul apare altă cazuistică și se impune altă metodologie. Un poet, de pildă, nu poate fi tratat la fel ca un prozator, care se află, prin definiție, mai aproape de reprezentările lumii reale. Parcă la acesta din urmă e mai mare responsabilitatea – la **Breban**, față de **Nichita Stănescu**, de pildă, care, scriind poezie ermetică, a mai scăpat cîte un vers cu **România** sau cu **Ceaușescu**, dar fără să ne deranjeze prea tare. Eu încerc să mă adaptez la fiecare caz, fără să sacrific nici adevărul omului, nici pe cel al operei. Cărțile nu pot fi mustrate pentru ceea ce face autorul în afara lor. Și-n plus, eu nu pot judeca în vid, în abstract, acele declarații ale lui **Breban**, fără să spun că el a fost și cel care a plecat din CC (n.r.: **Comitetul Central al Partidului Comunist**), și cel care a protestat de la **Paris** împotriva lui **Ceaușescu**, și cel care a fost interzis o bună perioadă. Totul este parte dintr-un tablou mai amplu și nu este corect să decupăm secvențele cele mai compromițătoare din viața cuiva și pe acelea să le considerăm a fi unic reprezentative. Nu e corect să luăm secvența cea mai compromițătoare din viața lui **Ioan Es. Pop**, s-o extrapolăm și s-o proiectăm asupra întregii lumi a acestuia, considerînd că nici nu mai trebuie să citim volumele lui de versuri, ca și cum n-ar mai fi importante.

● interviu cu criticul literar

N-o să mai intru în vreo polemică cu un autor care are o anumită vîrstă

O.V.: De cîte ori ați auzit „Caliban, du-te pe la școală”?

D.C.-E.: Asta e o faimoasă replică pe care mi-a adresat-o **Nicolae Manolescu** în anii '90 și pe care, înaintea lui **Manolescu**, i-o adresase **Petru Dumitriu** lui **Eugen Barbu**. După mai mulți ani am făcut un dialog cu **Nicolae Manolescu** și am evocat acest episod, iar distinsul critic mi-a spus că l-am enervat foarte tare, dar, între timp, i-a trecut iritarea și că, de altfel, și pe el, **Călinescu** îl executase cu o formulă similară. Deci, iată, numai spirite înalte se află în jurul acestei replici! (*ride*)

O.V.: Credeți în circuitul frustrărilor de la maeștri, la discipoli?

D.C.-E.: Dacă maestrul își învață discipolul că aceasta este calea, atunci nu mai putem da vina pe discipol pentru frustrările comune.

O.V.: V-ați simțit vreodată a fi buretele sau ținta unor astfel de frustrări?

D.C.-E.: N-ar fi *fair-play* să speculez asupra mecanismelor psihologice despre care aș crede eu că reglează relația vechilor mentori cu cei care vin din urmă. Așa, ca o paranteză, eu, personal, n-o să mai intru în vreo polemică cu un autor care are o anumită vîrstă. Fiindcă orice aș spune va fi interpretat, măcar de el, ca pe un semn al unei dispute biologice și ca pe un mod în care, de fapt, se deghezează o dorință a lui unii, altora, locul, în spațiul lumii literare. Iar eu spun că lumea literară românească e suficient de extensibilă pentru a încăpea totîi în ea. Am să vorbesc mereu despre meritele lui **Nicolae Manolescu**, **Mihail Șora**, **Paul Cornea** și alții, preferînd să-mi rezerv exigentele critice, celor aflați în momentul maxim al tinereții.

O.V.: După acea recenzie negativă la „Istoria Literaturii...” a lui **Manolescu** vi s-a interzis să mai colaborați cu revista condusă de dumnealui. V-ați mai împăcat?

D.C.-E.: Eu am să vorbesc întotdeauna frumos despre dumnealui, ca de-

„M-am pus î

O.V.: Aveți sînge de capă și spadă?

D.C.-E.: Înainte de a fi vocal și de a-mi susține punctele de vedere, ascult cu foarte multă atenție ceea ce se spune și-mi formulez o argumentație solid gîndită. Nu cred că ne mai mulțumește să avem dreptate numai în cămăruța noastră, așa cum aveau dreptate bietii scriitori din anii '80, doar în manuscrisele din sertar. Un critic literar trebuie să iasă și să vorbească cu publicul și să nu țină pentru el adevărurile în care crede. El are o funcție de mediator, foarte importantă în acest sistem cultural.

O.V.: Cînd pomeneam de capă și spadă, mă gîndeam la recenta polemică iscată în urma decernării unui premiu de poezie lui **Ioan Es. Pop**, după ce-și recunoscuse colaborarea cu Securitatea.

D.C.-E.: S-a încercat, într-adevăr, lînsarea simbolică a lui **Ioan Es. Pop**, pe

ii din solidaritate

rar Daniel Cristea-Enache

spre toți oamenii cu care am colaborat. Niciodată nu am aruncat în spate cu invective. Ar fi o dovada de lășitate – că dacă ai ceva să-i spui omului, îi zici când ești lângă el. Nu după ce te-ai rupt și deodată îți gîlgîie în tine vorbele nerostite. **Nicolae Manolescu** este un critic și un istoric... Adică, nu, să nu exagerăm, un critic literar definitoriu pentru o întreagă epocă, de la '65, la '89, de care nimeni nu va putea face abstracție. Cu atât mai mult, un critic care se consideră a fi obiectiv, așa cum mă pretind eu, nu poate să nu recunoască meritul intelectual. **Nicolae Manolescu** are locul său asigurat în canonul literaturii postbelice și acum trebuie să vedem, dintre generațiile următoare anilor '60, care ar mai fi criticii care ar putea aspira la un rol similar, pentru epoca următoare.

Visul meu e să fiu un intelectual liber

O.V.: Dacă în ceea ce privește calitatea intelectuală a unei personalități, ea poate fi determinată în afara biografiei, calitatea de lider și de manager instituțional se află în strînsă împletire cu biografia acestuia. Odată cu valurile de demisii din Uniunea Scriitorilor, **Nicolae Manolescu** a devenit contesta-

bil.
D.C.-E.: Eu, personal, nu cred în conducătorii de instituție care nu se pot obiectiva și impersonaliza. Dar n-o să mai vorbesc despre **Uniunea Scriitorilor**, fiindcă, nemaifiind membru, nu-mi permit să evaluez ceea ce se întîmplă acolo. Dar aș vorbi despre **Institutul Cultural Român** și despre ceea ce au reușit să facă **Horia-Roman Patapievici**, **Mircea Mihaies** și **Tania Radu**, acolo. Ei au putut face performanță la această instituție tocmai pentru că nu au venit cu o agendă personală. Ei au putut ieși din cerul propriilor valorizări, al propriilor preferințe, lăsînd pietele culturale externe să facă diferența. Deci o instituție nu trebuie să se confunde cu profilul, oricît de drăguț, al conducătorului ei, ci să evolueze pe baza unor constante de impersonalitate, asigurînd în mod transparent selecția

riguroasă a celor mai reprezentative voci dintr-o piață culturală.

O.V.: V-ați simțit vreodată sufocat?

D.C.-E.: Nu. Acesta e visul meu: să fiu un intelectual liber, să spun exact ce vreau și exact ce cred, fără să mă gîndesc înainte că aș deranja pe cutare, că mă aflu într-o instituție în care n-avem voie să spunem asemenea lucruri, fiindcă ne aflăm într-o instituție unde unele lucruri nu se spun.

O.V.: Iar atunci cînd v-ați simțit sufocat, ați plecat.

D.C.-E.: Da. Și chiar dacă de fiecare dată situația părea foarte dramatică, am ajuns mereu într-un loc și mai luminat, și mai liber. E chiar frumos, fiindcă eu mi-am dat mai multe demisii, dar niciodată, pentru mine, ci, nu știu cum s-a făcut, dar de fiecare dată, din solidaritate pentru altcineva. S-a tot întîmplat că n-am putut să fiu de acord cu felul în care a fost tratat ba un coleg, ba un intelectual, ba un scriitor și atunci m-am solidarizat cu acela și-am plecat odată cu el. Ideea pe care vreau s-o resubliniez este că în urma acestor demisii gratuite, dezinteresate, nu știu cum s-a făcut – există cineva, acolo sus – că mi-a mers și mai bine! În loc să fie sfîrșituri de lume, a fost mereu ceva și mai frumos! Referitor la decantare, în ultima vreme am devenit chiar foarte corect politic. De unde nu suportam acest concept importat, care-mi părea o caricatură de doctrină, treptat am ajuns foarte agasat de acest mix tot mai ocurent de mahalagism, de așa-zisă gîndire masculină, care se revarsă pe Internet. Am întîlnit atîta agresivitate însoțită de mitocănie, atîtea glume cu sub-strat sexual la adresa femeilor, atîtea registre joase ale gîndirii și ale expresiei, încît am devenit foarte corect politic. Ba chiar am devenit un fervent apărător al homosexualilor, al cauzei copiilor, al cauzei femeilor... Au făcut la un moment dat **Cațavencii** niște afise caricaturale, de protest, la care am rîs cu lacrimi. Totuși, a fost unul care, deși m-a amuzat foarte tare, nu l-am postat. Era cu **Elena Udrea**, dar ironizată ca femeie. Și nu mi-a plăcut. Dacă ar fi fost ironizată ca ministru, ar fi fost altceva...

N-am forța necesară de a crea o lume a mea

O.V.: V-ați dezvoltat vreodată o conștiință a absurdului, a lucrurilor lipsite de sens?

D.C.-E.: O, ba da, lucrurile au întotdeauna un sens! Cu cît te îndepărtezi mai mult de o experiență, cu atît te apropii mai mult de coerența superioară a întîmplării, pe care, pe moment, trăind-o, n-ai sesizat-o. Acum nu vreau să fiu misticoid ori bigot, dar totul are un sens! Totul e ca în structura unui basm, în care încercările, rătăcirile, amînările, totul face în așa fel încît ceea ce trebuie să fie, să se întîmple exact așa cum trebuie. Chiar în „Cinematograful gol”, așa, cu mintea de pe urmă, am încercat să arăt o astfel de structură a meta-legăturilor. De aceea m-a bucurat foarte mult ceea ce-a spus **Dan Teodorovici**, că la început, știind textele, citea cartea pe sărite, dar mai apoi, a parcurs-o de la început, fără să sară peste nimic și fără să simtă nevoia de a sări peste ceva, fiindcă totul se înlănțuia ca într-un roman.

O.V.: Fotografii se recunosc, îndeobște, ca fiind, în definitiv, pictori rați. Mutatis, mutandis, un critic literar e cel care și-ar fi dorit să fie scriitor?

D.C.-E.: Cu siguranță că și critica este o formă de creație. Dar fără îndoială că această critică împrumută de la literatură și este mai săracă decît aceasta. Literatura nu primește nimic de la critică, dar critica își extrage un „bun”, din literatură. Critica e, într-adevăr, o variațiune, o aplicație pe un corp străin. Iar eu mi-am dat seama că nu am forța necesară de a crea un corp autonom, de a crea o lume a mea.

O.V.: De cîte ori ați încercat?

D.C.-E.: Dacă am admis că am voință și o vocație competițională care mă face să-mi doresc să fiu cel mai bun într-un domeniu, de aici putem deduce concluzia logică că, fiind și un om foarte lucid, mi-am dat seama că neputînd să fiu un mare scriitor, e mai bine să nu încerc să fiu scriitor. Mai bine să încerc să fiu un mare critic, ceea ce, de altfel, e o demnitate extraordinară. De altfel, așa cum spunea și **Manolescu** într-una dintre temele lui, am luat

„Judecata asupra operei trebuie să fină cont de structura literară a acesteia, iar nu de fibra morală a creatorului”

din literatură „bunul meu”, ceea ce simteam că mă ajută.

În critică e o dorință de-a limpezi misterul Big Bang-ului

O.V.: V-ați hrănit din cărți?

D.C.-E.: Cu toții ne hrănim din lumea spiritului înalt, iar pe cei care nu o fac, eu, personal, îi compătimeșc, fiindcă sînt, în general oameni destul de schematici și destul de slăbuți. Dar revenind la întrebarea cu critica și literatura... Pentru că nu pot construi o lume puternică de scriitor, mă consolez cu ideea că pot înțelege lumi extrem de diferite, a unor autori extrem de diferiți și că mă pot adecva la fiecare dintre acestea și nu fac excluderi din peisajul meu imaginar. Nu-l resping pe **Ioan Es. Pop** fiindcă nu seamănă cu **Nichita Stănescu** și nu-l rejectez pe **Mircea Cărtărescu** fiindcă nu seamănă cu **Ion Mureșan**. Și ce frumoasă este viața de critic în asemenea condiții! Fiindcă un scriitor este în lumea lui, e plin de aerul și sîngele acestei lumi, altceva nu mai știe, nici nu mai poate să facă, nici nu mai recunoaște. Pentru a rămîne în lumea lui, el este obligat să respingă toate celelalte lumi. Eu sînt liber!

O.V.: Liber? Nu vă împovărează să fiți obligat să aflați totul despre atîtea vieți de creatori?

D.C.-E.: Așa e! Eu vreau să știu tot! Despre marii autori, mă interesează totul, iar despre cei mediocri, nu mă interesează nimic! Vin tot felul de scriitori, îmi bagă cărțile în geantă, îmi trimit *e-mail-uri*, mă sună. E o continuă pisălogeală. Și pur și simplu nu mă interesează. Dar ce a scris **Nichita Stănescu** pe un șervetel, iubitiei de cinci minute, sau ce a simțit **Emil Brumar** în 1972, pe 10 februarie, la ora cinci și zece, mă interesează foarte mult. Fiindcă un mare creator este un mare creator pe toată circumferința ființei sale, pe toată întinderea operei și biografiei lui. Tot ceea ce se întîmple marilor oameni e relevant! E în căutarea aceasta, un spirit al arheologiei elitiste – care se îndreaptă spre marii creatori nu cu idolatrie, ci cu spirit critic și multă curiozitate de a vedea toate laturile lumii lor și de a deslusi elementele și structura acelui generator care i-a făcut să fie. În critică, e o dorință de a limpezi misterul **Big Bang**-ului!

O.V.: Aflat în contact cu asemenea lumi, cum vă apărați de conștiința micimii?

D.C.-E.: Fiind critic literar, iar nu scriitor. Dacă aș fi scriitor, aș fi resentimentar, frustrat, aș spune că lumea nu mă înțelege și că raporturile de calitate sînt altele. Observați cîți scriitori îl invidiază pe **Cărtărescu**. Dacă aș fi scriitor, l-aș invidia și eu, cred. Dar fiind critic literar, cu cît un scriitor este mai mare și mai puternic, iar lumea lui este mai plină, cu atît demersul meu critic este mai performant. Dacă încerci să scrii despre o carte mediocră, discursul tău se contaminează, cumva, de regimul operei despre care scrii și nu duce nicăieri. I-am și spus lui **Alex. Ștefănescu** că nu înțeleg deloc sado-masochismul lui de a scrie o carte dedicată cărților proaste. Pentru el, e o frînă. Nu-l ajută cu nimic. Întîlnirea cu o operă excepțională mă face să cresc. Pentru a descifra o operă, trebuie să intri în acord cu datele ei constitutive, ceea ce te face și pe tine să te înalți. Ca să înțelegi capodoperele, trebuie să fii în zona lor. Îl înțeleg pe deplin pe **Valeriu Cristea**, tatăl meu adoptiv, care viziona de nenumărate ori capodoperele cinematografiei rusești.

Cu cît ai mai multă conștiință, cu atît suferi mai mult

O.V.: Precizați mereu că e părintele adoptiv.

D.C.-E.: Da, însă numai ca să-i diferențiez. Pentru că altfel, n-a fost vreo ruptură sau vreun clivaj. Tatăl meu natural, **Enache**, era fratele soției lui **Valeriu Cristea**, iar eu am crescut cu amîndoi de la început. Pentru mine, aceeași persoană, **Doina Cristea** e și mătușă, și nașă, și mamă adoptivă.

O.V.: Moartea mamei, la șapte ani, v-a accelerat devenirea?

D.C.-E.: Da. Deși atunci n-am realizat asta. Abia mai tîrziu am constientizat. Mai degrabă, moartea tatălui, la 13 ani, m-a marcat. Mai apoi, și mai mult m-a marcat moartea lui **Valeriu Cristea**, la 20 de ani. Cu cît ai multă conștiință, cu atît suferi mai mult.

O.V.: Ați devenit omul lucid și rațional tocmai depășind astfel de evenimente emoționale?

D.C.-E.: Ei bine, sînt scriitori, bărbați, care își prezintă dramele personale pentru a avea mai mult succes cînd agată fetele.

Oana OLARIU

În așteptarea păsării Pheonix

Siraj, bazarul în care s-au

Incendiul care a mistuit Sirajul pe 14 aprilie a înghițit 400 de standuri comerciale în 25 de ore și a lăsat în stradă aproape 1.000 de oameni. Cei care și-au petrecut aproape două decenii pe holurile complexului comercial au rămas fără marfa și banii muncii de o viață. Cei mai mulți dintre ei nu au avut cu ce să-și plătească asigurarea bunurilor și acum, din afacere, le-a rămas doar un morman de cenușă. Acum, unii se vor îndatora și mai tare la furnizori pentru a-și reporni afacerea, în timp ce alții își vor dau ultimii bani rămași pe noi produse, încercând, cu toții, să o ia de la capăt.

De pe stradă nu-ți poți da seama că cei 9.000 de metri pătrați din **Complexul Siraj** au devenit moloz. Clădirea e la locul ei și forfota e la fel de mare, numai aerul trădează mirosul de fum care s-a cuibărit între pereții complexului. Dacă ocolești prin dreapta, vezi că, în spate, acesta a fost redus la un metru jumătate înălțime.

Din tonele de materiale din plastic, vopsele, diluanți, încălțăminte, haine, cosmetice și produse alimentare ies încă firișoare de fum. Oamenii, cu toții, au rămas fără mii de

Au ars trei sferturi din complexul din cartierul Frumoasa

lei și fără locul în care-și așteptau zilnic clienții, așa că improvizează, vând direct din dube sau de pe pământ, asta dacă nu au taraba goală și stau doar să-și păzească locul.

Incendiul se împarte la doi

În urmă cu 18 ani, doamna **Gica** și-a început mica afacere în familie. Și-a zis că nu are nimic de pierdut dacă încearcă, voia să vadă: «merge, sau nu merge?». S-a înțeles cu furnizorii și plătea după ce vindea produsele. Așa a început să facă primii bani din care achiziționa marfa, achita chiria și impozitele, dar mai ales se întreținea. Doamna **Gica** și cumnata ei aveau un stand de mercerie, în **Complexul Comercial Siraj**, și asta era singura formă prin care își asigurau traiul de pe o zi pe alta. Standul este acum o grămadă de moloz și cenușă în valoare de 300.000 de lei.

De la locul curat și sigur din **Siraj** au ajuns să-și vândă fundele, ata de cusut, dresurile, elasticele, dantelăria și tifonul direct din **Dacia** parcată în curtea complexului, sub cerul liber.

„Mă sună clienții să mă întrebe unde ne-am mutat, am oamenii mei, care cumpără numai de la mine, și stăm aici în soare ca să ne vadă că încă mai sîntem. Avem noroc de furnizori, care ne dau marfă și ne așteaptă 30 de zile pînă să o plătim. Este foarte greu, mai ales că, în ziua aceea, a incendiului, mai aveam și 1.500 de lei în casă, pe care nu i-am luat, pentru că am zis că o să mai strîng încă două sute de lei ca să plătesc chiria. Și, cînd colo, nu am mai rămas cu nimic”, spune vînzătoarea și vocea i se topește.

Tot timpul doamna **Gica** stă cu capul în pămînt, iar cuta de pe frunte, chiar dacă are puțin peste 40 de ani, se adîncește atît de tare, încît albul ochilor nu i se mai vede pe sub pleoape. Toate bunurile sale nu erau asigurate, a riscat pentru că nu avea de unde să plătească asigurare. „Îmi tot repet că aveam în stand marfă numai de două miliarde de lei vechi, dar de fapt era cam de trei miliarde. Asta este, trebuie să mergem mai departe că nu avem ce face” și se apleacă să caute într-o pungă două perechi de ciorapi negri pentru un cumpărător. Apoi își scoate caietul, transformat în bon fiscal, și trece cei cinci lei pe care i-a primit.

Din 1994, de cînd a pornit afacerea, doamna **Gica** împarte banii cîștigați cu familia fratelui său. Cumnata ei se ocupă cu aprovizionarea și ea de vînzări. Pătura îngustă care acoperă praful de pe mașină nu este suficientă pentru a expune multe produse, așa că cele două cumnate se ciondănesc, mai mult pe furie, de la ce să pună în fața **Daciei**, pe cutiile de carton, la ce să lase în punge. Doamna **Gica**, femeie despre care ai crede că este o rusoaică sadea cu trupul său solid și cu părul auriu, își caută de treabă prin altă sacoșă și scapă printre dinți un murmur că „uneori e mai bine să faci afaceri cu un străin, decît cu frații”.

Se va muta din parcare din **Siraj**, peste drum, în complexul **Coseli**. Cumnata ei deja își anunță clienții unde o să le găsească, însă standul a rămas acolo, unde a ars. De fiecare dată cînd își amintește de bunurile pierdute în incendiu, doamna **Gica** se gîndește și la oamenii

• dacă ocolești prin dreapta, vezi că, în spate, clădirea a fost redusă la un metru jumătate înălțime • Doamna **Gica** și-a deschis un stand de mercerie din 1994

care au avut mai multă marfă ca ea, tot fără asigurare, și care sînt acum internați la spital. „Au fost și cu 11 miliarde (n.r. lei vechi) și au pierdut tot, unii și-au pierdut mințile, închipuiți-vă ce Păste au avut, cum trăiesc ei acum. Nu mai au nimic și să ajungi la Socola din cauza asta cred că este peste puterile de îndurare ale unui om.” Cu trupul sprijinit de mașină și cu pielea roșie de la soare, doamna **Gica** își oprește privirile asupra colegilor din parcare.

Vînzarea cu cortul

De o săptămînă, oamenii așteaptă cele 40 de corturi promise de prefectul **Dragomir Tomașeschi**, pe care le vor amplasa în curtea **Sirajului**. Prefectul a declarat după incendiu că a cerut **Inspectoratului pentru Situații de Urgență și Primăriei Iași** să le dea comercianților corturile folosite în octombrie la sărbătorile **Iașului**. Vînzătorii s-au înscris de cum au aflat pe liste și, chiar dacă sînt după poziția 60, se așteaptă să primească un cort și nu vor să plece din **Siraj**. Constructorii s-au apucat de făcut 20 de boxe din placaj acolo, în curtea interioară a complexului, unde se găseau standurile, dar doamna **Gica** spune că locurile „sînt deja date”.

În fața cabinetului său, președintele **Sirajului**, **Mirel Diaconu**, le promite încontinuu unor grupuri de femei îmbrăcate în negru că va reface clădirea de la zero cu cele cinci milioane de euro primite de la asigurări și că acestea vor avea unde să muncească. În fața peretelui rămas în picioare, **Mirel Diaconu** mai spune o dată, ca pentru dînsul, că va reclădi complexul. „80% dintre cei care aveau standuri cu produse aici erau sub medie în ceea ce privește nivelul de trai. Se hrăneau de aici mama, tata, fii, cumnații și nepoatele, toată familia. Erau afaceri moștenite din tată în fiu și mi-e foarte greu să vorbesc, numai cînd mă gîndesc la cîtă marfă a ars aici.”

Printre cei care și-au pierdut averea pe 14 aprilie este și doamna **Cristina**, care, așezată pe o bordură de ciment chiar de lîngă poartă, își așteaptă clienții să-i ducă la **Turnul cu apă**, aflat la o sută cincizeci de metri de intrarea în **Siraj**, acolo unde-și va pune cortul. Împarte pătratul de ciment cu oricine-i cere, spune că oricum locul acesta din **Siraj** a rămas al nimănui. Nu avea asigurare și, ca mulți alții, nu s-a gîndit niciodată că ar putea să piardă totul în câteva ore. „Am rămas cu ceea ce avem pe noi, pentru că taraba mea, materialele și banii pe care i-am făcut s-au spulberat. Nu mai am absolut nimic. De un miliard trei sute de milioane de lei vechi aveam mătase și nu am putut să salvez nici măcar un metru din ea. Cei care au fost aproape de ieșire au mai scos cîte ceva, dar și ei foarte puțin, la mine a ars toată, s-a dus ca și cînd n-aș fi avut-o. Atîția bani și atîta muncă s-

au făcut scrum într-o noapte” și dă cu mîinile bătătorite prin fața ochilor, încercînd parcă să stingă un foc pe care doar ea îl vede.

O nouă afacere fără datorii

Sîmbătă dimineața, alături de mașinile pompierilor veniți să stingă focul se aflau și patronii celor 300 de firme ale căror mărfuri ardeau în **Siraj**. În parcare, printre manechine, covoare și pături vîndute lîngă o grămadă de pietris, se ascund și acum de soare cei care nu au nici mașină, nici cort și nici marfă, dar care își „țin locul”. Într-un colț, **Alexandra** pare mai mult că așteaptă pe cineva, nu că ar vinde, lîngă o furgonă albă. Cumpărătorii au fost, dar nu foarte mulți, s-au dat cîteva fuste scurte de blugi, esarfe și bluze. Rochiile elegante, afîmate ca la spînzurătoare de bara de fier a camionetei, stau disprețuitoare deasupra mormanului de fuste trei sferturi, tricouri și alte zeci de piese vestimentare, pe care nu le poți cuprinde cu vederea, cum nici nu poți să le nu-

Porțelanurile au rămas să adune praful

meri sau să știi care le este prețul. Avea un loc bun în **Siraj** și puteau trăi din afacerea lor, dar nu și-au asigurat mărfurile. **Alexandra** și cu mama ei vindeau, iar tatăl lor mergea la **București** și aducea „de la Dragon” haine. Le era și atunci greu, nu s-au îmbogățit din **Siraj**, însă aveau cu ce supraviețui. „De 13 ani avem afacerea asta, în afară de ea nu merge nici una. Am pierdut tot ce aveam, era multă marfă. În fiecare lună plăteam chiria, taxele la primărie și impozitele la stat și ne rămînea cît să meargă tata din nou la **București**. Din asta trăiam și vom trăi, pentru că o să se rezolve,

În locul tarabelor au apărut furgonetele albe

Afacere de dragul jucăriilor

mistuit destine

- miercuri, Alexandra va primi un nou lot de haine, aduse de tatăl ei de la București
- „am trecut prin multe rele și prin multe necazuri, dar nu ne-au doborât. Nu o să ne doboare nici asta”
- doar cinci dintre cei 500 de patroni au avut tarabele asigurate

dar în timp. Oricum la noi abia de acum vine criza, de acum o să simțim cum e să nu-ți vină cumpărători, să nu ai de unde să cumperi produse noi. De acum vine ceea ce este mai greu”, și fata zîmbește chinuit. Speră să primească mai repede cortul ca să poată să-și expună toată îmbrăcămintea care zace astăzi sub

pără cu atît cît au. **Alexandra** îmi spune că nu este de acord să primească haine pe care să le plătească în termen de o lună, „dacă nu se vinde marfa, eu de unde le plătesc? Așa stau cu marfa-n stoc pînă o vînd, dar nici datornică nu sînt”.

Nu vrea să-și amintească de hainele aduse înainte de **Paște** și de ba-

sigură. Doar patru sau cinci dintre comercianții **Sirajului**, avînd probleme în trecut, s-au decis să-și facă și să-și plătească asigurarea. Unul dintre aceștia este **Dana**. Femeia vinde jucării care stau în boxa din pal din stînga autoturismului, așezate pe rafturi, în toate culorile, de toate dimensiunile și formele. În toamna lui '90, soții **Fanariu** veneau de la **Tîrgu Frumos**, în fiecare dimineață, la tîrg, cu cartofi de vînzare. „Pînă la amiază îi vindeau pe toți, atunci a văzut tata că ies banii și am avansat în trei ani destul de mult, că pe urmă mergeam și făceam Turcia, de unde aduceam încălțăminte și îmbrăcăminte. În 1994, am început să vindem, eu cu sora mea în Siraj”, spune **Dana** și rîde la amintirea acelor vremuri.

De la cartofi și produse turcești, cele două surori s-au specializat și au ajuns în anul 2000 să vîndă jucării și îmbrăcăminte. „Am văzut filmul «Singur acasă» și mi-am zis că dacă va trebui vreodată să mă auez pe ceva anume, atunci acel ceva o să fie jucăriile. Ele nu se demodează niciodată, deoarece apar mereu altele noi. Dacă vrei să duci ceva unui copil o să-i cumperi o jucărie. Așa că i-am spus surorii mele să-și țină ea sutienele și chiloții și eu iau toate jucăriile și plușurile și-mi fac afacerea mea”, spune femeia în timp ce ridică dintr-o cutie puzzle-ul cu „Scufița Roșie”, uitîndu-se la pret. Spune că-l lasă mai ieftin dacă îl cumpără cineva, doar pentru că este bucură să nu a ars și el. Soțul **Danei** îi ascultă povestea ca și cum ar fi aflat asta pentru prima oară, întins într-un scaun de plajă, de unde rareori o completează. Este la fel de vesel și de binedispus ca soția sa,

Vînzătorii își țin produsele pe jumătate împachetate, gata oricînd să plece

preferînd să plece după o cafea ca să nu o stingherească. Știe că de cînd s-au căsătorit afacerea ar trebui să fie „a lor”, dar a rămas, de fapt, tot „a ei”.

De 22 de ani în comerț și de 18 ani în **Siraj**, **Dana** a învățat că „trebuie să faci lucrurile cu cap”. La începutul noului mileniu avea împreună cu sora sa două boxe separate de taraba din interior, una dintre ele fiind cea pe care o are astăzi deschisă. „Într-o seară au venit niște boschetari și i-au spart surorii mele boxa, nu știu ce au furat, că avea numai lenjerie și niște plușuri. Dar au dat foc la tot de acolo. Eu mai lăsasem înăuntru actele contabile de pe ultimele trei luni, să le am în caz de control. Au ars și acelea. Atunci ne-am decis să ne facem asigurare și de 12 ani plătesc în fiecare lună ca să fiu asigurată de două miliarde de lei vechi. Că eu aveam marfă de cinci, asta e altă treabă, dar e bine că-mi dau acum și banii aceștia, măcar am de la ce porni. Și am mai avut noroc de boxa asta, în care am mai lăsat niște jucării, nu le-am dus pe toate dincolo.”

Clienții vechi în locuri noi

La îndemnul **Danei**, una dintre prietenele ei i-a urmat exemplul și și-a asigurat paturile în valoare de 4 miliarde lei vechi. Cealaltă, care avea un stoc de 11 miliarde lei vechi, numai țigări, nu și le-a asigurat, iar acum nu a mai rămas cu nimic. Cu același zîmbet, neșters de pe față, și cu degetul arătător amenințînd asupra timpului drept, femeia spune că „mai trebuie să ai și minte în afacerile astea, mergi și la risc că uneori n-ai ce face, dar dacă pătști una din asta, nu-ți mai trebuie nimic. 11 miliarde sînt bani mulți și mai are și un miliard datorii la furnizori. Și nu e numai ea. Mai sînt și cei care și-au pus gir casa la bancă pentru a intra în afacere și acum nu mai au de unde plăti ratele. Dar și ei tac. Lumea vrea să uite și să o ia de la capăt.”

Dana și-a reînnoit asigurarea în februarie anul acesta, fiind convinsă că nu va plăti fără rost. „Era sora mea la stand și m-a sunat să mă întrebe dacă prelungesc contractul sau nu. I-am zis că dacă am plătit 12 ani asigurare, nu se întîmplă nimic dacă-l plătesc și pe al 13-lea. Mi-a plătit ea rata și acum o să primesc banii, două miliarde, cu care o să-mi con-

tinui afacerea”

Chiar dacă cealaltă parte a **Complexului Comercial Siraj** va fi refăcută, unii dintre vînzătorii care și-au pierdut bunurile în incendiu s-au hotărît să plece din el. Pe lîngă doamna **Gica**, la **Coseli** mai pleacă cîțiva oameni, șase și-au depus deja cererile pentru **Bazarul din Podul Roș**, iar o parte pleacă la fosta „Țesătura”, printre care **Alexandra** și **Dana**. Aceasta din urmă și soțul său nu mai merg după marfă pînă nu se mută, li s-a spus că la „Țesătura” o să le ia la început chirii mai mici, ca să le fie mai ușor. Vor să pună repede înapoi pe picioare afacerea, au trei băieți, cel mai mare are 11 ani, mijlociul șapte, iar cel mic patru, și lor o să le rămînă standul cu jucării cînd o să crească „asta dacă nu o să facă altceva”.

Cîștigau mulțumitor, marfa lor mergea direct în magazinele și supermarket-urile de cartier, iar produsele nu stăteau pe stoc, rulau încontinuu. „Ceea ce este grav e faptul că foarte mulți, de fapt toți, au adus marfă pentru Paște și a avut de unde arde, că nu a fost puțină. Vineri și sîmbătă a fost plin Sirajul și s-a cumpărat mult, oamenii ieșeau cu sacosele încărcate de cumpărături. Noi am aprovizionat cu o lună înainte de Înviere și aveam cutii întregi, unele nedesfăcute cu jucării. Acum mergem în boxă și dacă mai găsim cîte o jucărie care era pe val și se vindea, ne bucurăm mai ceva ca fii noștri” și rîsul **Danei** umple aerul fierbinte din autofurgon în timp ce soțul ei caută cutiile cu ochelari de soare, pe care le așază apoi pe o masuță, alături de cîțiva robotei.

Paștele acesta, copiii comercianților nu au înțeles de ce nu merge nimeni nicăieri în vizită, de ce mama și tata nu au fost la slujba de **Înviere** și de ce nu au venit cu lumină. Clienții vechi care cumpărau jucării de la **Dana** nu au mai trecut prin **Siraj** după incendiu, dar tot au venit să-i caute. O bunică, fidelă cumpărătoare a sotilor, le-a cumpărat mici atenții nepoților ei. Cum patru jucării sînt suficiente pentru a umple o sacosă mare, mai ales dacă acestea sînt mașini de pompieri, de curse, tractoare și excavatoare, bătrîna a plecat încărcată ca un Moș Crăciun.

Laura-Elena BEJINARIU

„80% dintre cei care aveau standuri cu produse aici erau sub medie în ceea ce privește nivelul de trai. Se hrăneau de aici mama, tata, fii, cumnații și nepoatele, toată familia. Erau afaceri moștenite din tată în fiu și mi-e foarte greu să vorbesc, numai cînd mă gîndesc la cîta marfă a ars aici.”

o băncuță în fundul camionetei, dar pînă atunci își dorește ca să se poată muta cu produsele la fosta „Țesătura”.

Miercuri, **Alexandra** va primi un lot nou de marfă – tatăl său îi va aduce alte haine. Fata se mîndrește cu fiecare piesă vestimentară primită, pe care o ia și o netezește după ce o clientă s-a uitat la ea. Știe sigur că, dacă ar avea un magazin în **Mall**, le-ar lua fața celorlalte „de fite, unde nu plătești haina, sau materialul din care este făcută, ci numele firmei. Măcar dacă ar fi frumoase hainele expuse de ei în vitrine, dar au numai ciudățenii pe care nu știu ce om normal le-ar îmbrăca” și de data aceasta rîde din inimă, imaginîndu-și sute de tineri care poartă hainele cumpărate de la ea. Vrea să fie cinstită, de aceea ar face orice numai ca familia sa să nu fie datoare la furnizori, și chiar dacă nu au bani mulți, cum-

nii pe care i-au pierdut. Nici nu roteste suma fără de care a rămas familia sa în incendiu. „Noi am fost încercați de multe ori, am trecut prin multe rele și prin multe necazuri, dar nu ne-au doborât. Nu o să ne doboare nici asta. Cel mai greu ne-a fost cînd a murit fratele meu, de asta zic de atunci că «în viață totul se rezolvă, în afară de moarte». Așa că o să ne descurcăm și acum, numai să fim sănătoși. Banii s-au dus, dar noi sîntem și o să facem alții”.

Jucării pentru cei singuri acasă

Nu era afacere în **Sirajul** care a ars în care oamenii să nu-și fi investit toată averea. Și-au luat cîte două standuri, aduceau mai multă marfă decît credeau că vor vinde, dar își lăsau averea în complex și o știau

lucrărilor de construcție, comercianții își vor vinde mărfurile în parcare de la **Siraj**.

Complexul a fost înființat în 1994, anul acesta împlinind 18 ani.

reface clădirea, investind banii din asigurare. De altfel, și viceprimarul **Romeo Olteanu** a anunțat că acordarea autorizațiilor de reconstrucție ale complexului distrus de incendiu va fi urgentată de municipalitatea ieșeană. Pînă la finalizarea

Mormanul de pietriș se revarsă peste produsele din cutii

Lupta cu focul a fost cîștigată greu

În dimineața zilei de 14 aprilie, la 02.06, un incendiu a izbucnit în **Complexul Siraj**. Focul s-a aprins cel mai probabil de la o țigară nestinsă, aruncată în incintă. Pentru stingerea lui, la **Siraj** au fost trimiși aproximativ 80 de pompieri din cadrul **Inspectoratului pentru Situații de Urgență (ISU) Iași**. Aceștia făceau parte din subunitățile: **Deșeușamentul 1 și 2 Pompieri Iași** și **Stația de Pompieri Tîrgu-Frumos**. Cei din urmă au venit cu 12 autospeciale cu apă la care s-au adăugat alte cinci aparținînd autorităților locale ieșene. Incendiul a fost stins duminică dimineața, după 25 de ore. Din cei 13.000 de metri pătrați ai întregului complex, 9.000 de metri pătrați au fost distruși. Valoarea pagubelor, estimată de președintele **Mirel Diaconu**, depășește suma de 15 milioane de euro. Clădirea era asigurată pentru 5 milioane de euro, însă numai cîteva persoane aveau asigurată marfa. **Mirel Diaconu** a declarat că va

Unde se aduna artele

Am gândit totul ca o sărbătoare a culturii

● interviu cu Liviu Brătescu, directorul Ateneului Tătărași

Teatrul, muzica folclorică, dansul și dezbaterile s-au jucat, între 21-29 aprilie, pe aceleași scene, cu prilejul Zilelor Ateneului Tătărași din Iași. Evenimentele culturale diverse au marcat împlinirea a 92 de ani de existență a instituției și au adus în fața publicului invitați precum prof. univ. dr. Daniel Dăianu, maestrul șahist Lucian Filip și interpreta de muzică populară Sofia Vicoveanca. Astfel, timp de nouă zile, ieșenii au putut participa la manifestări menite să „contrazică tendințele culturale actuale” prin diversitate și prin prelungirea vechiului în modernitate.

Dansurile populare s-au aprins în aer liber

OPINIA VECHE: De ce a venit prima ediție a Zilelor Ateneului Tătărași abia după 90 de ani de existență a instituției?

LIVIU BRĂTESCU: Când am preluat conducerea Ateneului Tătărași mi-am dat seama că o instituție tânără, pentru că ea a fost redeschisă în 2002, are nevoie de o campanie de imagine care să o poziționeze pe scena culturală ieșeană. Am considerat că o săptămână de evenimente grupate în jurul datei de 25 aprilie, pentru că aceasta este, practic, ziua Ateneului, o să atragă atenția asupra noastră ca instituție devenită una de spectacol din vara trecută. A fost o dorință de a arăta că putem organiza acțiuni diverse, atât ale cluburilor, nouă la număr, cât și spectacole de teatru, muzică și alte manifestări. Printre ele se numără și un proiect mai nou, prelegerile Ateneului la care am avut parte de invitați importanți precum Ion Sapdaru, Mircea Diaconu, Adrian Cioroianu, iar acum Daniel Dăianu.

O.V.: Vorbeați de un caracter divers al acțiunilor organizate la Ateneu. Considerați că au reușit evenimentele din această săptămână să redea spiritul cultural promovat de instituție?

L.B.: Oamenii au început să se obișnuiască cu faptul că aici se întâmplă anumite lucruri, altfel decât în cadrul altor instituții. Spre exemplu, am pornit în primăvara trecută un proiect cu Ansamblul „Teodor Burada” condus de Ciprian Chițu și Ionuț Urdeș prin care încercăm să promovăm folclorul. Nu mulți din Iași își propun acest lu-

cru, pentru că se întâmplă ca cei care lucrează în domeniul culturii să spună că publicul nu e interesat de o anumită secțiune culturală. Dar dincolo de asta, nu știu dacă fiecare instituție face efortul necesar pentru a dezvolta ramura respectivă, pentru a contrazice, cumva, tendințele culturale. Și cred că tocmai acesta este rolul Ateneului Tătărași, de a veni în întâmpinarea acestor tendințe, de a le decupa de pe piață și nu de a ne plia pe ele. Vă mărturisesc că atunci când vorbeam despre promovarea folclorului cu Ciprian Chițu ne întrebam dacă va fi lumea receptivă la această idee și am constatat că am ajuns să avem sălile de spectacol pline la evenimentele ansamblului „Teodor Burada”. La Ateneu mergem pe ideea că „pofta vine mîncînd” în ceea ce privește cultura și asta am reușit să transmitem prin evenimentele din cadrul Zilelor Ateneului Tătărași.

O.V.: Se poate spune, după a doua ediție, că acest ansamblu de evenimente poate deveni o tradiție a instituției?

L.B.: Eu sper ca proiectul să continue și atunci când eu nu voi mai fi director aici. Nu a fost un program gândit ca o chestiune financiară, deci din acest punct de vedere nu am avea o piedică în a-l duce mai departe. Am avut numeroase evenimente cu intrare liberă, cum au fost vemisajul fotografic „Tătărașii de odinioară”, „Cîntec și poezie”, cu Sofia Vicoveanca sau spectacolul ansamblului de suflători de la Filarmonica „Moldova”, „Nova Musica Viva”, de duminică. Gala Ateneului Tătărași a fost, iarăși, un eveniment des-

chis publicului larg. Am gândit totul ca o sărbătoare a culturii. A fost necesară achiziționarea de bilete doar la piesele de teatru, premiera piesei „Ferma animalelor”, „Check In”, și reprezentatia „1984”.

Receptivitatea e o chestiune care trebuie cultivată

O.V.: Spectacolele s-au intercalat cu diverse dezbateri pe teme cât se poate de ancorate în actualitatea românească precum „Rolul și locul manualelor școlare în formarea tinerei generații”. Cît de receptiv a fost publicul la aceste manifestări?

L.B.: Prelegerea domnului Dăianu s-a bucurat și de audiență și de implicare. În primul rînd receptivitatea mare a fost dată și de beneficiul de a fi fost sprijinit de presa culturală ieșeană. Din cîte știu eu mai existat încercări anterioare de a se introduce astfel de manifestări, însă inițial publicul a fost un pic mai refractar și nu prea a prins genul acesta de prelegeri. Constează și dacă reușești să aduci în fața publicului o personalitate, un nume dar este și o chestiune care trebuie cultivată. E clar că în agitația în care trăim, oamenii sînt foarte puțin dispuși să mai asiste la dezbateri. Cred că deja am atins o stare de suprasaturație dată de era aceasta a talk-show-ului. Însă, dacă asta e tendința publicului, ne mulțumim cu a spune că oamenii nu sînt interesați sau continuăm să credem în

proiectul respectiv? Pe această a doua direcție voi merge eu cu aceste prelegeri.

O.V.: Ce tradiții ale vechiului Ateneu Popular Tătărași, așa cum era numit inițial, s-au împrumutat în cadrul evenimentelor din această săptămână?

L.B.: Când am gândit proiectul prelegerilor, am avut în vedere ceea ce se întâmpla aici în perioada interbelică. Aici veneau și conferențiau Nicolae Iorga, Mihail Sadoveanu, intelectuali de nivel național dar și regional. Trebuie să ne aducem aminte că pe atunci exista și acest obicei al discuțiilor libere și nu întotdeauna cu persoane calificate la nivel înalt. Forma aceasta de dialog, de împărtășire a experiențelor, în care nivelul discuțiilor nu era unul neapărat ridicat, ci pornind de la chestiuni gospodărești a reprezentat un model. Apoi, latura aceasta folclorică pe care sper să o putem dezvolta în continuare este, iarăși, o legătură cu trecutul. La Ateneul Popular exista un ansamblu folcloric, „Gavril Musicescu”, care organiza excursii prin țară pentru a susține spectacole. Exista această dezvoltare a instituției, „Unitate prin cultură” și, odată cu ea, obiectivul de a organiza activități culturale nu doar în „vechiul Regat”, ci și în Basarabia și în Transilvania, în egală măsură. Iar în edițiile următoare, vom avea în vedere astfel de acțiuni. Iar Zilele Ateneului Tătărași au fost o dovadă de „unitate prin cultură”.

Anca TOMA

Am antenă, dar n-am Antena

● operatorul a precizat „că nu mai poate accepta să plătească peste 7 milioane de euro pe an”

după canalele publice, sînt transmise gratis și obligatoriu de toți cablistii). Acum două săptămîni, RCS&RDS a repetat manevra, doar că de data aceasta au scos Antena 1, Antena 3 și Euforia de pe platforma de satelit, unde principiul „must-carry” nu se poate aplica, deoarece acesta este valabil doar pentru televiziunile transmise prin cablu. Operatorul a precizat „că nu mai poate accepta să plătească peste 7 milioane de euro pe an, sumă care ar fi fost solicitată de Antena TV Group pentru difuzarea prin satelit a acestor televiziuni” (gândul.info, vineri, 27 aprilie).

Răspunsul celor de la Intact Media Group a sosit imediat, punctînd că RCS & RDS au scos în mod abuziv programele, acuzînd compania de telecomunicații de rea credință. Ei și-au continuat

lupta la televizor, știrile Observatorului amintind aproape în fiecare seară privitorilor de acest „abuz”, cu titluri precum „Plîngerii împotriva RCS & RDS”, sau „Reclamați abuzurile!” sfătuiind publicul să-și schimbe operatorul.

Joia trecută, RCS & RDS propunea ca Intact Group să retransmită pe platforma digitală Digi posturile în caz, „într-un pachet separat, pentru care abonații ce doresc să le vizioneze să plătească un abonament diferit de cel plătit pentru restul posturilor” (Realitatea.net, 26 aprilie), dar cei de la Antena au refuzat.

Nu doar utilizatorii antenelor Digi sînt în situația de a rămîne fără aceste televiziuni, întrucît vineria trecută, Antena TV Group a retras drepturile de retransmisie operatorului Focus Sat (platforma de satelit UPC România),

după ce, la începutul lunii, aceștia au cerut un tarif de opt ori mai mare pentru continuarea retransmisiei. Spre deosebire de Digi, Focus Sat încă nu a oprit transmisia televiziunilor, așteptînd să se întâlnească pentru o sedință de negocieri cu cei de la Intact miercuri dimineață. „Narcisa Iorga, membru al CNA, a spus că este foarte tîrziu pentru debutul negocierilor între UPC și Antena Group și se așteaptă la o situație similară cu cea de la RCS & RDS” (Adevărul.ro, marți, 24 aprilie).

Însă, amuzant nu este doar faptul că vedetele orelor de audiență maximă ale Antenelor sînt invitate la jurnalele de știri să-și dea cu părerea despre acest incident, ci că aceleași vedete se vor plimba prin orașele țării pentru ca „românii ce nu-i mai pot vedea la televizor, să-i poată vedea live”.

Julian BÎRZOI

Grupul RCS & RDS și trustul Intact sînt în mijlocul unui nou scandal. După ce anul trecut, operatorul de cablu a scos Antena 2 și GSP TV din grila sa de programe, acestea au fost reintroduse deoarece televiziunile au invocat principiul must-carry (n.r.: primele zece posturi românești în ordinea audienței,

LENTILA DE
CONTACT
A LUMII

Picătura mincinoasă

● în spoturile de promovare a Aqua Carpatica aflăm că produsul ar fi „apa cu cel mai scăzut conținut de nitrați”

S-au tulburat puțin apele la Consiliul Național al Audiovizualului (CNA) săptămîna trecută și asta, culmea, din prea multă puritate. Spoturile publicitare pentru Aqua Carpatica, apa minerală distribuită pe piața autohtonă de Valvis Holding, nu vor mai putea fi plasate de către nici o televiziune pînă cînd producătorii nu vor lămuri cîteva încălcări ale Codului de Practică în Publicitate. „Inadvertente” nu sînt legate de conținutul vizual, ci de afirmațiile mincinoase sau care nu au fost probate pe care le transmit reclamele și etichetele PET-urilor de Aqua Carpatica. Acestea anunță potențialii consumatori că pot cumpăra „cea mai pură apă minerală carbogazoasă din lume”, chestiune pentru care nu s-a adus nici un fel de dovadă. Pentru a afirma așa ceva, producătorii ar fi trebuit să prezinte un studiu pe un eșantion reprezentativ de ape minerale „din lume”.

Ideea pune, cumva, la îndoială certificarea oferită de legislația europeană și națională tuturor apelor minerale naturale distribuite în spațiul UE, autorizatie care stabilește că nu se poate spune că o apă este mai pură decât alta. Tot în spoturile de promovare a Aqua Carpatica aflăm că produsul ar fi „apa cu cel mai scăzut conținut de nitrați” sau, într-o altă variantă, „singura apă minerală carbogazoasă din lume fără nitrați”. Cei de la CNA au cerut o analiză din partea unor specialiști, Adrian Vilău din partea Patronatului Apelor Minerale din România (APEMIN) și pe Adrian Feru, director de cercetare și dezvoltare la Societatea Națională a Apelor Minerale (SNAM). Aceștia au susținut îndoilele consiliului, aducînd ca argument existența a cel puțin alte șase branduri de apă minerală din România care conțin tot atîția sau chiar mai puțini nitrați. „Nu este nici singura, nici fără nitrați și nici cea mai pură”, a clarificat Adrian Feru.

În schimb, comunicatul de presă emis de Valvis Holding menționa că același CNA a dat acceptul materialelor publicitare legate de Aqua Carpatica în 2010. Însă spoturile de atunci arătau și sunau sensibil diferit, pentru că producătorii nu se aventuraseră încă la termeni precum „singură”, „cea mai” sau „100% fără”, aspecte care au și atras, de altfel, atenția CNA-ului și a Protecției Consumatorului anul acesta. Acum, campania „Întoarcerea la puritate” pentru Aqua Carpatica va fi suspendată. Cel puțin pînă cînd va reîntra în legalitate.

Anca TOMA

atît de tare că vor veni cu o echipă de conducere „profi”,  nc t n-avem cum să nu fim măcar puţin sceptici. Şi o întrebare mai avem. Emisiunile lui Badea şi G dea cui r m n?

Ion Bogdan LEFTER

Logica unei succesiuni rocambolesti de evenimente

● nemulțumirea populară a crescut continuu, încît, apropiindu-se de sfîrșitul ciclului electoral, a devenit limpede că PDL nu va mai obține decît un scor minor

Sucesiunea rocambolescă de evenimente din politica românească a ultimelor săptămâni n-a fost – de fapt – decât consecința perfect logică a situației în care tara ajunsese după cei doi ani și câteva luni care s-au scurs de la realegerea ca șef al statului a lui **Traian Băsescu**. Analiza poate merge și mai în urmă, căci și pînă la acea dată se produsese ră acumulări negative. Să privim – însă – acum doar către cel de-al doilea mandat al președintelui în funcție.

L-a obținut după un al doilea tur de scrutin foarte strâns, trei sondaje din patru indicându-l drept câștigător, la închiderea urnelor, pe contracandidatul său, **Mircea Geoană**. Inversarea rezultatului peste noapte a ridicat serioase semne de întrebare. Au început să fie centralizate probele de fraudă. După circa o săptămână, când „aripile PSD s-au regrupat și unii au încercat să folosească momentul pentru a se repositiona, profitând de „eșecul” lui **Geoană**, ideea contestării a fost abandonată”, spune un observator.

donată. **Traian Băsescu** a fost reinvestit ca președinte al **României** pe 14 decembrie 2009.

În politica internațională, în asemenea situații, de victorie „la mustată”, cîștigătorii adoptă poziții concesive, recunoscînd astfel că și cealaltă jumătate a electoratului trebuie respectată, „scorul” fiind – în fond – aproape egal. Victoriosul din **România** a făcut invers, impunînd întregului spectru politic și țării o guvernare de strictă obediență față de el însuși, fără nici o deschidere spre negociere și compromis cu partidele de opoziție. Pentru a putea instala cabinetul pe care și-l dorea era necesară – firește – investirea în **Parlament**, însă partidul său, PDL, obținuse în alegerile din noiembrie 2008 un scor de doar 32,36%. Nici împreună cu **UDMR** și cu ceilalți reprezentanți ai minorităților etnice, dispuși la combinație, nu se încredea de-o majoritate. Pînă pe 23 decembrie 2009, cînd guvernul mult-dorit a fost votat, problema a fost „rezolvată”: au

- cel mai mare risc pentru USL este pierderea bătăliei morale, aspecte la care electoratul de dreapta este sensibil
- cabinetul Ungureanu a avut inabilitatea de a lua cîteva decizii grav impopulare

fost racolați parlamentari de la **PSD** și **PNL**, prin – așadar – inversarea opțiunilor exprimate de electorat în toamna anterioară. Ulterior, dezertorii s-au grupat într-un partid care a devenit astfel parlamentar fără să fi participat la alegeri: **UNPR**.

Cu un mandat discutabil și cu o majoritate de susținere mistificată, președintele a impus o guvernare autoritară, cu o strategie pe două planuri: în discursurile publice, el însuși și subordonatii din **PD & comp.** au deplins intrarea țării în criză, în contextul internațional știut, aplicînd o politică de austeritate care a afectat grav economia și nivelul de trai al populației (sute de mii de firme falimentate, salariile bugetare și pensiile tăiate, reduceri drastice ale aparatului de stat, deci șomaj în masă etc.); în același timp, fără – evident! – s-o mai recunoască public, guvernarea și clientela de la toate nivelele au profitat fără scrupule tocmai de constituirea prin respectivele măsuri de austeritate a unor fonduri bugetare consistente, pe care le-au „drenat” în beneficiu propriu. „Strategia” nu putea trece neobservată: guvernarea **PDL-UNPR-UDMR**-minorității a fost rapid recunoscută drept cea mai coruptă din istoria noastră postcomunistă. În paralel – abuzuri, mistificări, manipulări ș.a.m.d., într-o gamă previzibilă.

În atari condiții, nemulțumirea populară a crescut continuu, încît, apropiindu-ne de sfîrșitul ciclului electoral, a devenit limpede că **PDL** nu va mai obține decît un scor minor (electoratul **UDMR** fiind constant, în jur de 6 – 7%, iar **UNPR** neavînd niciodată unul) și că alegerile din toamna lui 2012 vor fi cîștigate de **USL**, alianța **PSD-PNL-PC**. Răbufnirea din ianuarie a indignării populare, care a dus la manifestații de stradă în majoritatea orașelor țării, a grăbit deznodămîntul. Președintele și secundanții săi au încercat să-l împiedice sau să-l amîne printr-o schimbare de guvern: **Emil Boc**, considerat un „premier de paie”, și antipatizat de populație, i-a lăsat locul lui **Mihai Răzvan Ungureanu**. Fără succes, căci noul cabinet a avut inabilitatea de a lua cîteva decizii grav impopulare: înființarea universității maghiare de medicină din **Tîrgu Mureș**, contractele de exploatare a cuprului și a gazelor de sist.

Din acest punct, evenimentele s-au precipitat. S-a declanșat exodul din PDL, partid care, după ce racolase parlamentari, apoi numeroși aleși locali, era condamnat ca, aflat pe pantă descendentă, în fața dezastrului electoral, să trăiască și experiența inversă. La rîndul său, opoziția, aflată oricum de ceva vreme în grevă parlamentară de protest față de guvernarea **Băsescu-Boc-Ungureanu**, s-a văzut obligată să reacționeze la amintitele decizii controversate și a depus moțiuni de cenzură. Pînă să se ajungă la vot, exodul a continuat și **Guvernul** chiar a căzut.

O perfect logică succesiune rocambolescă de evenimente, asadar...

Roșu, galben și puțin portocaliu

Silviu SERGIU

Marele meci de sah

A fost sau nu demiterea **Guver-
nului** prin motiune de cenzură un de-
rapag controlat? Este sau nu aceasta o
strategie a lui **Traian Băsescu**? Doua
întrebări la care cu greu se poate da
un răspuns tranșant. Dacă admitem
că este vorba de o strategie, momen-
tul ales pentru aplicarea ei nu este cel
mai potrivit. Căderea **Gvernului** cu
doar o lună înainte de alegerile lo-
cale este o înfringere ce poate avea
efecte dezastruoase asupra **PDL**. Vor
fi, cu siguranță, mulți lideri locali ai
partidului care vor migra la putere.
Lucrul acesta va scădea scorul **PDL**.
Pierderea alegerilor locale cu un scor
sub 15% va avea impact psihologic
important. Electoratul nu sprijină ni-
ciodată perdantii.

Un lucru este cert. Dacă **PDL** ar fi rămas la putere drumul nu ar fi dus decît către prăpastie. Numirea lui **Mihai Răzvan Ungureanu** în funcția de premier nu a ajutat foarte mult **PDL**. Mi-e greu să cred că **Guvernul** său ar fi avut suflul necesar să tragă **PDL** după el. Cu atît mai mult cu cît agenda **Cabinetului Ungureanu** se complica în fiecare zi, dacă ne gîndim doar la problema restituirii proprietăților naționalizate. Procesul de erodare al **PDL** ar fi continuat cu siguranță, imaginea de degingoladă a partidului s-ar fi amplificat, iar democrat-liberalii ar fi plătit un preț foarte mare la alegeri. Reîntregirea salariilor bugetarilor nu ar fi făcut nici ea minuni.

Pentru **PDL**, marele câștig al trecerii în opoziție este stoparea declinului în sondaje. **PDL** s-ar putea eroda în continuare, chiar și în opoziție, numai în cazul în care **Gvernul Ponta** ar crește consistent salariile sau pensiile. Acest lucru este exclus, mai ales că **Victor Ponta** a dat deja semnalul, după discuțiile cu delegația **FMI**, că preferă politicile economice prudente.

Mă aștept ca **Guvernul** condus de **Victor Ponta** să nu facă gesturi

bruște. Nu cred că se va lăsa în voia populismului, pentru a risca dezechilibrarea indicatorilor macroeconomici. În actualul context economic european și mondial ar fi un gest sinucigaș, care ar anula toate eforturile populației de până acum. Astfel de decizii se decontează la urne. Pe de altă parte, nu cred că viitorul **Guvern** va lua măsuri dure de reformă. Mă aștept ca **Victor Ponta** să mizeze pe strategia pasilor mărunți. Va reintregi salariile bugetarilor, dar nu le va mări substanțial. Va returna pensionarilor banii luați sub formă de asigurări de sănătate, dar nu va crește pensiile.

Nu știu dacă prezența **PDL** în opoziție va fi în măsură să readucă la urne electoratul de dreapta, care s-a îndepărtat de **Traian Băsescu** și **PDL** și care îngroașă astăzi rindurile nehotărârilor sau neimplicărilor. Cred însă că prezența **PSD** la guvernare îi poate reactiva pe acești alegători.

Cel mai mare risc pentru **USL** este pierderea bătăliei morale, aspecte la care electoratul de dreapta este sensibil. Oricît de prudent va fi **Victor Ponta** în actul de guvernare, este greu de crezut că va putea evita scandalurile care vor reaminti de „partidul-stat”. În jurul **Guvernului** au început deja să dea fircoale personaje care aduc aminte de perioada în care corupția devenise politică de stat. **Viorel Hrebenciuc** sau **Dan Voiculescu** sînt doar două exemple. Cum îi va împiedica **Victor Ponta** pe baroni să devalizeze bugetul de stat, sfîșind populația care resimte în continuare criza economică. Nu va reuși. Cîștigarea alegerilor parlamentare din noiembrie de către **USL** nu este o certitudine. În fond, noua putere nu trebuie să se erodeze decît cîteva procente, pentru a cădea sub pragul de 50% și a fi trimisă, din nou, de **Traian Băsescu** în opoziție. Marele meci de saș abia a început!

Ministerul Educației, Cercetării și Inovării

ANST

Casa de Cultură a Studenților

ORGANIZAȚIA STUDENȚEASCĂ DIN IAȘI

Organizațiile Studențești din Iași

Partener:

COȚNARI

ORIFLAME

fe student

2012

2-8 mai

ediția a XI-a

SINGURA SEȘIUNE AȘTEPTATĂ!

2 MAI 2012

sukar nation

ora: 20:00

parcare Chimie / Tudor

3 MAI

ELENA GHEORGHIU

SALA GAUDEAMUS C.C.S.

Parteneri Media:

Radio Iași

eEvents

CRONICA DE IAȘI

ANDRO ELECTRO

TVR

Star

opinia

venimentul

TERRA

Vlad ODOBESCU este senior editor la revista „Opinia veche”

Roxana LUPU este editor al siteului <http://adrenallina.wordpress.com>

George GURESCU este redactor la postul de televiziune TVR

Paula SCÎNTEIANU este senior editor la revista „Opinia veche”

Jurnalul unui oarecare

Ce mai aflăm din cărți

● Angelica Marcu a extras din manualele returnate numeroase extemporale cu note proaste

În afară de planete scriitoricești intens populate, dincolo de metafore și trăiri interioare, cărțile ascund adeseori chestii cât se poate de concrete. Am răsfoit prin anticariate, am întreat bibliotecari și anticari și am aflat ce mai uită românii prin cărți.

□ O fișă muzicală, într-o ediție a romanului „Zenobia” de **Gellu Naum**. Pe pătrățul de hirtie scrie: „Titlu dat de mine: Jazz 5. J'aime flâneur sur les grands boulevards”. E o piesă de-a lui **Yves Montand**.

□ Un articol intitulat „65 de ani de la Unirea tuturor românilor”, într-o carte despre viața lui **Alexandru Ioan Cuza**. Pe verso e o filă de calendar, pentru luna decembrie a anului 1983.

□ Un plic roz simplu, într-un „Dicționar de americanisme” de **F. Ionescu**.

□ Între paginile unei „Istorii a muzeelor din România” e o compunere trasă la xerox pentru uzul elevilor brăileni plecați în excursie la **București**.

George nu e chiar anticar, păzește doar cărțile altcuiva, fix lângă gura de metrou de la **Universitate**. Totuși, nu e străin de descoperiri. Își amintește cu deosebită plăcere de o bancnotă de 100 de dolari. „Eram într-o criză accentuată, prin '90-'91. Am dat darul la nuntă la frate-miu. Nici cartofi nu mai aveam, și copilul avea nevoie de medicamente. Și am luat niște reviste auto – mie-mi plac mașinile –, îi zic lui fiu-meu să ne uităm prin ele, pe balcon. Deschid și văd hirtia plutind, așa... Mă întreabă nevastă-mea: «Ce-i acolo?». Zic: «Nimic, o hirtie». A fost cea mai mare sumă pe care am găsit-o în viața mea”.

Lui **Gheorghe Căpruciu**, anticar și colecționar de cactuși din zona **Obor**, i se întâmplă mereu să găsească buletine. „Chiar ieri am găsit unul. Când am dat de primul buletin, am vrut să-l dau celor de la Poliția Comunitară, că treceau pe aici. Le-am zis: «Uitați, mai e valabil un an». Au spus că ei nu se ocupă cu așa ceva. I-am întrebat: «Bun, dar cu ce vă ocupați?». Cei de la Poliția Comunitară sînt niște păcălici”. A mai dat de o floare de colț presată, de rețete medicale, felicitări și timbre. Ce-i drept, i-a picat și o hirtie de 100 de euro. „Dacă am trăi într-o țară normală, ar trebui să-i dăm la Poliție”.

De-a lungul carierei sale de bibliotecar școlar, **Angelica Marcu** a extras din manualele returnate numeroase extemporale cu note proaste. „Cînd le dau cărțile, le zic copiilor: «Vedeți, că vă pun câte-o întrebare din carte cînd o aduceți înapoi». Unul avea «Moara cu noroc» și l-am întrebat cite frunze avea copacul de care Lică Sămădăul s-a dat cu capul. Elevul s-a uitat la mine de parcă eram nebună. Dar, dacă ar fi citit, ar fi știut că era uscat copacul”. De cele mai multe ori elevii nu termină de citit cărțile, așa-i adevărul.

Vlad ODOBESCU

Amorfism

● proprietăreasa fuma țigară de la țigară de stres și mai avea niște zacuscă afumată în raft, cu pufuleți

Sînt zile care trec precum valurile pe o insulă pustie. Albastre, cu același strigăt de pasăre, cu un ritm dulceag, strepezit. Merg pe strada asta și mă uit: în dreapta mea va fi această frizerie cu acest tînar visător, căruia nu i-au sosit clienții. Se uita și el pierdut pe geam, cine știe ce vede în celălalt trotuar. Poate o femeie, poate viața lui de pînă atunci, sau poate nimic din toate astea. Este apoi un magazin de haine second hand. Dacă bărbatul înalt și bărbos a deschis, înseamnă c-am întîrziat. Dacă nu e nimeni înăuntru, înseamnă că voi ajunge la timp și asta dă cumva încredere unui angajat.

Mai este o țigancă care vinde liliac, nu departe de gura de metrou. Am luat într-o zi un buchet îmbobocit care nu a înflorit nici pînă astăzi. Merg pe strada asta, uneori plouă, alteori e soare. Și merg cu picioarele altcuiva, mă uit prin ochii altei persoane, nu eu cumpăr acum sticla aceasta cu apă la doi litri, nu trec eu pe lângă liceul bulgăresc, nu mă uit eu la casa asta spartă, la mă-

runtaiele ei, la întunericul din camera ei goală, părăsită.

Odată am privit în sus: era un porumbel cu piciorușul prins într-o streășină. Dădea din aripi violent și încerca să scape. Era atît de sus streășina încît nu ar fi putut ajunge nimeni la el, ca să îl salveze. Din ziua aia nu m-am mai uitat în sus, pentru că nu aveam să îl mai văd acolo: zburase, bineînțeles, într-o zonă cu streșini mai prietenoase, își întemeiasă o familie și acum era printr-o vacanță, pe undeva, cu porumbița și odraslele bucuroase după ei. Ca să fiu sigură de scenariul ăsta, am schimbat trotuarul. Trec acum pe lângă un magazin de pompe funebre, frumos decorat, cu ușa larg deschisă. Miroase a fag, a copac proaspăt tăiat, miroase de dimineață a moarte. Dar noi trecem pe lângă acest magazin ca și cum este o alimentară, una dintre zecile întîlnite pe drum.

Cînd a fost zăpada mare, de anunțat prin ziare că rămîn toate magazinele din **București** fără apă și pîine și bucureștenii vor fi nevoiți să supraviețu-

Hai-hui la kilometrul 0

Un oraș bolnav

● prezența cîinilor e un semn al dezordinii și nu al bunăvoinței oamenilor

Cu aceeași voce caldă, care a consacrat-o de-a lungul carierei sale muzicale, **Irina Loghin** a revenit pe micile ecrane povestindu-ne despre greutățile cîinilor vagabonzi. Într-un reportaj la un post de televiziune, doamna artistă a împărțit, într-un parc din **București**, câteva pungi de carne tocată celor mai buni prieteni ai omului. În timp ce-și ducea la bun sfîrșit acțiunea caritabilă, demnă de o companie umanitară făcută de **Oxfam**, ea acuza oamenii de cruzime și ne spunea că, de fapt, acești cîini nu sînt decît niște victime ale sistemului. Și mai arunca un pumn de carne.

Mă bucur c-a spus că, dacă ar putea, **Irina Loghin** i-ar strînge pe toți. Însă, sincer, de la **Brigitte Bardot** încoace, artiștii și-au plimbat năstrușnic ale lor cozi pe lângă camere, ca și cum ar aștepta o fleică de reclamă de la noi. Nu le-aș mai da voie să vorbească în public, propovăduind dorințele cîinilor, debitează numai clișee și prostii. Nu fac decît un spectacol ieftin, după care se iau restul oamenilor și întrețin această epidemie continuă.

Bine, am vrea să adunăm toate potăile și să dispară deodată, însă asta nu ar fi decît o soluție de moment. Problema aceasta aduce aminte de **Teoria ferestrelor sparte**, emisă în 1982, de doi oameni de știință americani, **James Wilson** și **George Kelling**. Pe scurt, dacă la o clădire avem cîteva geamuri sparte și nimeni nu le va schimba, numărul acestora va crește, dacă e și o

clădire părăsită, oamenii vor forța intrarea, își vor „marca” teritoriul și va deveni loc de adunătură pentru vagabonzi, de exemplu. Acea clădire va fi focarul unei epidemii sociale, de unde va apărea și infracționalitatea.

Această teorie s-a observat cel mai bine în **New York**, în a doua jumătate a anilor '80. **Kelling**, unul dintre autori, a devenit consultant pentru **Autoritatea Transportului în Comun din New York** și a trebuit să ridice standardele călătoriei cu metroul (vagoanele arătau mai oribil decît maxitaxi-urile din **Iasi**), iar în locul unor investiții scumpe, el a început cu *graffiti*-ul. Nu a mai permis să fie vopsit nici un vagon, apoi îi aresta pe cei care nu compostau biletul și-i plimbau, în cătușe, prin fața celorlalți. „Grafitti-urile simbolizau colapsul sistemului”, spunea un reprezentant al **Autorității din New York**. Pe aceeași idee a mers și **Rudy Giuliani**, primarul metropolei. A pornit un adevărat val de arestări al celor care aruncau gunoi pe jos, care vandalizau spațiul public sau se urinau pe străzi. Cele 20. 000 de infracțiuni pe an, care se întîmplau la metrou, au scăzut, în anii '90, cu mai mult de 75%.

Prezența cîinilor e un semn al dezordinii și nu al bunăvoinței oamenilor. Trebuie să îi învățăm pe cei ca **Irina Loghin** că nu fac nici o faptă bună. Degeaba avem padocuri sau vrem să trimitem hingherii, cînd locuitorii tot îi țin în casa scării, ca pe un bibelou. Dar, ce-i drept, pentru **Irina Loghin** poate se apropie și campania electorală.

George GURESCU

O familie veselă de porumbei intră pe geam și participă la zaiafet

iască într-un buncăr, consumînd alimente din rezervele secrete ale statului, birtul de unde-mi cumpăr fructe rămasese fără provizii. A fost ceva și atunci. Proprietăreasa fuma țigară de la țigară de stres și mai avea niște zacuscă afumată în raft, cu pufuleți. Acum e totul în regula, are mere zilnic. Traverses din nou, intru într-o clădire și iau loc pe un scaun.

Apoi, dintr-o dată, mă ridic și dau drumul la muzică la maximum, deschid geamurile larg și în timpul acesta intră soarele; încep să dansez lunatec, îi ridic de jos pe toți cei din jurul meu, toată lemnăria birourilor se transformă în copaci, florile din glastre se unduiesc

senzual și se deschid, liliacul meu înfloreste într-un mov cu albastru închis devastator, nouă ne zboară încălțările din picioare, avem cunune de flori de cîmp, o familie veselă de porumbei intră pe geam și participă la zaiafet cu toată dedicarea, apar coșuri cu fructe nenumite în jur, înmulțite ca-n ziua lui **Iisus** cu pîinile și peștele, lângă mare, și noi strigăm, fiecare altceva, strigăm din rărunchi, urlăm, vocile noastre devin supranaturale, se sparg geamurile, și noi strigăm și strigăm, căci oamenii trebuie să nu uite să strige, ca să nu înnebunească.

Roxana LUPU

Din Cetatea lui Ștefan

De sufletul celor vii

● am tot respectul din lume pentru medici, pompieri și pentru cei de la descarcerare

Pentru că nu știm niciodată cînd ne vine sfîrșitul sîntem de regulă hitri, profanatori și perversi. Credem că există suficient timp în viitor pentru a îndrepta lucrurile, pentru a aprinde luminări la vii și la morți ori pentru a iubi mai mult. Dar iubirea nu se vinde la kilogram, se făurește acolo unde și o adiere de vînt stîrnește furtuni căci sufletul omului e un drum fără semne de circulație. Și în comuniunea asta a noastră cu divinitatea, ne-am obișnuit cu ideea că dacă dăm bani la biserică avem în desaga de păcate mai puține. Și mergem acasă ca ispășiți și curați ca lacrima, în timp ce prin noi curge puroiul și tina. Dar nu de puține ori, banii cu care unii au impresia că și-au cumpărat un loc în ceruri nu ajung pentru renovări ori pictură bizantină, ci pe undeva la dracu.

Eram în copilărie, în satul bunicilor, bună prietenă cu băiatul și fata popii. Cînd au ajuns adolescenți și au încurcat drumurile dintre biserică și barul de lângă căminul cultural, luau banii din cutia milei și mergeau la discotecă simbăta. M-au rugat să nu spun, să nu se afle prin sat, că are popa scandal. N-am spus. Dar am rămas cu un gust amar și soarta a făcut în așa

fel că nu ne-am mai văzut de atunci.

Mai rău de cei care se lasă duși de tot în ispită și fură clopotele pe care le duc mai apoi la fier vechi. Icoanele sînt și ele direcționate spre „piața neagră”, mai exact spre cei care umblă prin sate cu icoane de vînzare, zic că sînt sfințite de **Pimen** și că au fost pictate de măicuțele de la **Văratec**. Pentru ei, hoții de cele sfințite, socoteala se face la urmă, în altă lume.

Alții însă își răscumpără păcatele mai concret, adoptă un copil ori donează bunuri, bani și alimente. O parte renunță la înjurături ori la țigări. Fiecare cum poate, căci și așa cimitirul se umple de morminte fără cruci. Însă cei care și-au făcut din meserie o mașină de spălat păcate nici măcar nu se gîndesc la asta. Salvează vieți și atît, nu așteaptă nimic în schimb. Și în ciuda tuturor știrilor despre mita din spitale ori despre proasta dotare a utilajelor pentru incendii, am tot respectul din lume pentru medici, pompieri și cei de la descarcerare. Iar pentru un salariu din care își cumpără pîine și salam, acești oameni au mereu porțile deschise spre rai. Mai rău de noi care abia dăm bună ziua vecinului iar cînd scăpăm măruntul din buzunar unui cerșetor sîntem plini de sine. În acest caz, **Dumnezeu** să ne ierte!

Paula SCÎNTEIANU

SENIORI
EDITORI:

opiniaveche

Andreea ARCHIP,
Dana BALAN – BĂLU,
Oana BALAN,
Alina BĂISAN,
Andrei CIURCANU,
Florentina CIUVERCA,
Anastasia CONDRUC

Ionuț FANTAZIU,
George GURESCU,
Diana IABRAȘU,
Liviu IOLU,
Roxana LUPU,
Nicoleta NASTASE,
Vlad ODOBESCU,

Diana ROTARU,
Ionela SĂVESCU,
Paula SCÎNTEIANU,
Andrei UDIȘTEANU,
Lina VDOVÎ

Dintr-o mie de CD-uri

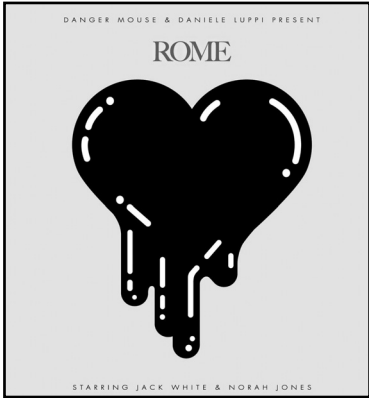
Dramă cu gust de spaghetti

- asupra albumului influențat de muzica anilor '60 planează o notă generală de suspans

Cinci ani i-a luat **Italia** să întâlnească **America** în albumul „Rome”, o colaborare pe cât de curioasă, pe atât de reușită între producătorul **Danger Mouse** și compozitorul italian **Daniele Luppi**. Cunoscut pentru abordările inedite asupra unor albume de succes precum „Demon Days” ai celor de la **Gorillaz** sau pentru proiectul **Gnarls Barkley**, **Danger Mouse** a creat un mix menit să amintească de un gen cinematografic cunoscut drept *spaghetti western*.

„Rome” se derulează ca o veritabilă coloană sonoră fără film, fiind construit după un astfel de concept, din îmbrățișări de corzi și percuție, voci de ansamblu coral și insertii delicate de pian. Prima piesă, „Theme of Rome”, este o temă instrumentală ce toropește ascultătorul cu un timbru șoptit, cu e-couri vocale ce aduc a bîntuiri fantomatice. Colaborarea cu **Jack White** începe cu „The Rose With The Broken Neck”, o melodie a singurătății cu fragile freamăte de harpă și chitară. Împreună cu **Norah Jones**, care împrumută citorva piese tonul senzual dar de o gravitate uneori exagerată, **White** devine un motiv vocal recurent.

Înregistrat într-un studio din **Roma**, cu echipament de tip analogic, cu influențe din muzicalitatea clasică a *soundtrack*-urilor italienești a anilor '60, albumul păstrează o notă generală de suspans. „Two Against One”, spre exemplu, este, atât în versuri („I get the feeling that it's two against one/ I'm already fighting me so what's another one” – „Am sentimentul că sînt doi împotriva unuia/ Deja lupt cu mine,

Danger Mouse & Daniele Luppi – „Rome” (2011)

deci ce mai contează încă unul?”) cît și prin nuanța dată de chitara acustică, jurnalul unui suflet persecutat și paranoic. Povestile pieselor sînt spuse poetic, conexiunea între ritmuri și mesaje fiind de cele mai multe ori surprinzătoare, așa cum se întîmplă pe „Problem Queen”, unde percuția sacadată, vioaie înfilnește versuri precum „We're only alive when we can be/ Defectors from the clock” („Sîntem vii doar atunci cînd putem fi/ Trădători ai ceasului”).

„Rome” e o colecție de melodii care își creează singure, fără trucuri cinematografice, scene cînd dramatice cînd romantice, constant fiind doar e-coul tînguitor al corului italian **Cantori Moderni** și jocul de stări și motive cu care operează instrumentele.

Anca TOMA

„Inițial, Rome poate părea liniar, însă abia după repetate ascultări începe să-și desfășoare ideile”
<http://www.musicomh.com>

De dragul diversității, citește o carte

Un mileniu de rățaciri

- jurnalista a spus lucruri tulburătoare, adevăruri aflate la îndemîna oricui, dar de care oamenii se feresc

Europa nu este doar un continent. Dincolo de diviziunea geografică, o ființă milenară locuiește din **Balcani** pînă în ținuturile fiordurilor și din peninsula **Iberică** pînă la văile **Uralilor**. Trupul ei a fost croit după numeroase invazii și prădări, iar spiritul său a prins viață din singele străbunilor noștri care au apărut pămîntul dîndu-și la schimb năvălitorilor zilele. Fiinta asta uriașă a fost întunecată la chip timp de un **Ev**, iar apoi a înflorit în **Secolul Luminilor**, cînd au fost ticluite primele *charte* ale drepturilor oamenilor. Pentru această realizare, pentru memoria strămoșilor, dar mai ales pentru bogăția culturală europeană care a schimbat lumea, în octombrie 2001, cînd **America** încă se afla la reanimare, după atacul terorist de pe 11 septembrie, **Oriana Fallaci** a publicat articolul „The Rage and the Pride”(n.r.: „Mânia și orgoliul”), sub forma unui text structurat pe mai multe ediții.

Cînd a văzut cum cele două turnuri au fost spintecate, jurnalista italiană stabilită în **New York**, a știut că trebuie să pună capăt tăcerii de peste zece ani în care nu mai colaborase cu cotidiane și a pus pe hîrtie lucruri tulburătoare, adevăruri aflate la îndemîna oricui, dar de care oamenii se feresc să le spună pe nume. Dintr-o suflare, cum și mărturisește, și-a strigat cu patos „Mânia

Editura Corint
256 de pagini, 2011
29.90 de lei

și orgoliul”, denunțîndu-i pe cei care reprezintă o amenințare pentru întreaga lume, dar pe care, sub masca unei politici anti-rasism, îi primim în țările noastre, îi găzduim, le asigurăm un trai decent, în timp ce ei omoară în numele unui **Dumnezeu** care le promite cîte 14 virgine în palatele sale. Simți că autoarea **Oriana Fallaci** aproape plînge cînd spune că *djihad*-ul, sau **Războiul Sfînt** al musulmanilor, înseamnă moartea lumii, moartea **Europei** și mai ales moartea **Italiai**, patria sa dragă. Azi, continentul încă respiră. Greu, ca un bolnav intubat, căruia inima o ia razna la cea mai mică adiere de vînt.

Europa este acum o oaie rățacită, care singerează în neștire, fără să o ridice cineva dintre mărăcini. Numai toiagul **Orianei**, cu care împrăștie tunete, o scoate din tăcere, îi amintește de pasiunea cu care luptau altădată locuitorii săi și o îndeamnă să se trezească, măcar cînd va bate ceasul al XII-lea.

Iulia CIUHU

Deși „The cabin in the woods” este pus în categoria *horror*, toate momentele de spaimă sînt distruse fie de o scenă comică, fie de săritul din colț al unei creaturi care fac spectatorul să tresară pentru un moment. Însă povestea se concentrează mai mult pe misterul cabanei și al dirijorilor din spatele ei, lăsînd momentele de groază doar pentru *background*.

Tot scenariul este realizat ca o mare teorie a conspirației filmelor de groază și aceasta îl scoate foarte mult în evidență. Pelicula încearcă să schimbe regulile jocului de frică în așa fel încît acesta să nu fie ca într-un film deja cunoscut, ci cu un costum diferit de **Halloween**.

Paul ANDRICI

„The cabin in the woods” (2011)
Regia: Drew Goddard
Gen: Horror

Stop cadru

Un grup de tineri care vor să petreacă o vacanță sau un weekend în vizită la țară, eventual în pădure, unde se ascund de obicei coșmarurile omenirii, este în general, premiza clișeistică a unui film de groază american. De obicei, adolescenții înfruntă monștri sau psihopați scoși din mintea unui scenarist cu prea multă imaginație, apoi mor unul cîte unul și în final apare vinovatul – „surpriză”, care, de fapt, nu

Pădurea cobailor în negru

- personajele devin instrumentele unui proiect de tip Big Brother în care sînt monitorizați de păpușari

surprinde pe nimeni. „The cabin in the woods”(n.r.: „Cabana din pădure”) își propune să schimbe această tendință și să facă o legătură între aproape toate peliculele de groază de pînă acum.

Filmul începe însă exact după formula consacrată în care niște adolescenți își petrec un weekend într-o cabană dintr-o pădure, dar odată ajunși acolo, scenariul se împropătează iar personajele sînt manevrate de niște păpușari care pariază pe moartea fiecăruia. Astfel, **Dana, Kurt, Jules, Marty** și **Holden** sînt prezentați ca fiind niște studenți cu bun simț și departe de orice caracter tras la indigo în multe filme de groază. Din umbră însă cineva îi transformă în ceea ce nu sînt, modelîndu-i

într-un tocalar, un sportiv guraliv și un petrecăreț stupid. Asta pentru că au devenit cobaii unui proiect de tip **Big Brother** în care sînt monitorizați de păpușari, o grupare guvernamentală care acționează doar pentru a determina tinerii să reacționeze exact ca personajele unui astfel de film. Însă, ei nu urmăresc doar propria distracție, ci încearcă să sugereaze telespectatorilor principiul „nevoile multora le depășesc pe ale celor puțini”. În plus, pelicula continue și tributuri aduse genului *horror*, de la aparițiile unor monștri și fantasma pînă la clasicele lichidări singeroase, pe care scenaristul le folosește pentru a determina publicul să gheicească în care alt film le-a mai văzut.

● HOROSCOP ● HOROSCOP ● HOROSCOP ● HOROSCOP ●

BERBEC: Vine vara și n-ai nici o idee de ce-ai să faci la disertație. Nici o grijă, nu s-o fi construit **Roma** într-o zi, dar două luni e încă mult.

TAUR: În sfîrșit sutele de litri de cafea băută încep să dea rezultate. Pe căldura asta, băuturile calde fac mult mai bine decît berile și vinul rece.

GEMENI: Îți dorești să mergi să stai la soare, întins pe o pătură, alături de blonda preferată, Timișoreana, și poate, poate și una mai puțin rece.

RAC: E atît de cald că vrei să-ți cumperi un prelungitor și trei ventilatoare de cameră pe care să le pui în jurul tău, ca niște sateliți.

LEU: Ai fost leneș și n-ai mai mers acasă în ultimele două vacanțe. Acum suporti consecințele și trebuie să te descurci pe vremea asta cu hainele de iarnă.

FECIOARĂ: Este al cincilea telefon pe care îl pierzi de trei ani, de cînd ești la facultate. E un semn, limitează-te la pix și scrisori.

BALANȚĂ: Te-ai întors cu atît de multă mîncare săptămîna asta că poți s-o vinzi și să-ți cumperi toate examenele cu notă maximă.

SCORPION: Deși e mini vacanță doar de cîteva zile, căldura prea-ți aduce aminte de vară, așa că ai hotărît să stai acasă pînă în sesiune.

SĂGETĂTOR: De cînd e șantier în tot **Copoul** ai renunțat să mai cobori pînă la facultate. Stai în cămin și aștepti să scrie cineva pe **Facebook** că s-a rezolvat.

CAPRICORN: Te mai întrebi din cînd în cînd de ce nu vine niciodată colegul de cameră. Poate dacă ai mai închide frigiderul ar veni.

VĂRSĂTOR: De cînd te-ai lăsat de pariuri sportive ai bani cam de orice-ți doarești. Haine, sucuri cu colegii, beri cu prietenii. Mai puțin pariuri sportive.

PEȘTI: De cînd s-au deschis terasele chiar ai uitat de tot de facultate. Tot ce înseamnă „proiect” sau „laborator” s-a transformat în „halbă” și „la sticlă”.

Cătălin HOPULELE

Șuieratul grîului dat în spic

Din frunzele de varză se revarsă o cascadă

● Eric apucă un morcov și îi dă o gaură pe centru ● vioara este compusă dintr-un praz ud și o banană, iar tobele sînt improvizate din două bucăți de păstîrnac

Nu știu sigur dacă titlul de concert i se potrivește prea bine spectacolului „Performance Orgabits”, căci după ce am ieșit, am rămas nu doar cu muzica, ci și cu un zîmbet larg pe față, pofta de pepeni împlinită și un castravete la braț. Toate acestea s-au înfîmplat simbăta trecută, în Acaju, unde Eric Van Osselaer a reușit să satisfacă toate simțurile celor veniți, de la cel auditiv pînă la cel vizual, olfactiv, gustativ, și tactil.

O mină de oameni ocupă toate scaunele din camera scaldată în lumină portocalie, așteptînd să înceapă acest concert, cum numai la „Românii au talent” am mai văzut. În așteptarea sa, cei care au rămas fără scaun, își aduc cîte o pemuță de pe hol, așezîndu-se pe ea ca niște samurai în jurul unui senei.

Cîteva zeci de minute mai tîrziu, își fac apariția o pereche de șosete, ieșite dintr-o pereche de papuci maro. Încălțat cu ei, artistul legumelor își scutură frenetic părul său cret, pînă la cele trei mese pătrătoase, pe colțurile căreia încă se mai distinge vopseaua scorojită. Deasupra lor stau nestingherite tot felul de legume, printre care morcovi, praz, ridichii, păstîrnac sau castraveți, atracția principală fiind un pepene verde, din care ieșeau niște fire groase folosite pentru sonorizare, gata

să producă rețeta unui concert bio.

Deși ferestrele sînt deschise, căldura din interior face ca așteptarea să fie aproape imposibilă fără să ai la îndemînă un pahar comandat de pe pagina cu răcoritoare. De aceea, înainte de a se apuca de cîntat, Eric apucă un morcov și îi dă o gaură pe centru cu mica sa bormașină electrică aflată pe masă. „Rumegușul” îl apucă într-o mină și îl mîncă cu poftă. „You know what mothers always say. Don't play with food and never speak with your mouth full... unless you do it for art.” (n.r.: „Știți ce ne spun mamele mereu. Nu te juca cu mîncarea, și nicio dată să nu vorbești cu gura plină...decît dacă o faci pentru artă”). În clipa următoare, acesta ia morcovul, și, cu un cuțit, îl taie de mai multe ori, obținînd mai multe inele portocalii. După ce ia unul dintre inele și

îi face o mică incizie, cît să-l poată pune la ureche, ne zîmbește larg. „This is my heat regulator” (n.r.: „Acesta este termostatul meu”). Mă roagă să-l ajut să taie și restul de „cercei”, pe care-i împarte în sală privitorilor curioși.

Un morcov din foc

În continuare, Eric ne prezintă cîteva dintre „instrumentele” sale, împărțindu-le prin sală pentru a verifica să vedem dacă sînt sau nu naturale. Ne îndemnă să ne descoperim talentul la un nai de-al său, confecționat dintr-un morcov „acum patru zile”, și la o vioară compusă dintr-un praz ud și o banană. După ce îi înapoiem legumele, acesta își ia naiul și începe să cînte, scoțînd sunete ascuțite, dar armonice. Deși nu este o baladă românească, ritmurile tribale se îmbină plăcut cu atmosfera în care ne aflăm, la care contribuie și pozele de pe perete date de către proiector, chiar dacă sînt doar pe jumătate. Cealaltă jumătate se vede strîmb, pe colțul peretelui.

După ce termină cu naiul, artistul apucă dintr-o pungă o mină de coji de ceapă uscată, pe care o strînge și o freacă în apropierea microfonului, imitînd zgomotul unui foc care mocnește. Următoarea pe listă este o trompetă realizată dintr-un morcov secționat, băgat într-un castravete, la capătul căruia stă atașat un fruct verde, tăiat. Tobe le-a improvizat din două bucăți de păstîrnac, pe care le bate peste un pepene.

Belgianul este pasionat de instrumente bio

La sfîrșitul unei mici pauze în care Eric înjură problemele de sonorizare, publicul izbucnește din nou în rîs și aplaudă energic. „I never trust technology, only veggies” (n.r.: „Eu nicio dată nu am încredere în tehnologie, ci numai în legume”). Dorind să mai adauge un instrument în lista sa, acesta cere celor veniți o sticlă goală de bere, în care începe să sufle. După cîteva încercări în care nu se descurcă prea bine, artistul renunță, dînd vina pe sticlele care sînt mereu diferite cu fiecare oras pe care îl vizitează.

Scotocind printr-o pungă, sculptorul de fructe se întoarce cu cinci stetoscoape la gît... „it is time for some private music” (n.r.: „e timpul pentru niște muzica privată”). Pe acestea le împarte în sală, lumea venind în serii de cîte cinci pentru a asculta îndeaproape o melodie care se poate auzi doar în interiorul unui pepene freat cu palma.

Curios să văd cum sună, mă înghesui să prind unul dintre instrumentele medicale, fiind pregătit pentru un consult. În mod ciudat, inima fructului sună chiar bine, tot în niște ritmuri tribale, cu care artistul ne-a îndoctrinat. După ce toți doritorii au ascultat îndeaproape prestația inedită, artistul decide să-și sacrifice instrumentul, împărțind cîte o felie pentru fiecare dintre cei veniți.

La final, cum acesta a rămas fără o parte din instrumente, pe unele dintre ele mîncîndu-le, Eric își încheie spectacolul îndemnîndu-ne să ne aducem o punguță și să luăm toate legumele, melodioase sau nu, acasă. După ce inspectez un pic masa, îmi iau un castravete încă sigilat și mă îndrept către ieșire. Arată perfect pentru o salată, dar cred că îl voi folosi să-mi string un ban pentru 1 Mai.

Julian BÎRZOI

Punctul pe V.I.P. ● Punctul pe V.I.P. ● Punctul pe V.I.P.

Iubire sub ciorap de lînă

● actualul patron al Stelei, pelerin în timpul liber pe muntele Athos, a avut o finerețe agitată

Gigi Becali, aflat mereu în atenția presei sportive, ba cu voia ei, ba siluită de celebrul latifundiar, este de această dată în atenția ziarelor de scandal, fără a avea însă, de-a face cu vreo acuzatie de mită sau de vreun proces de calomnie.

Deși este cunoscut acum drept „Războinicul luminii” sau „Luptător pentru dreptatea neamului”, se pare că lucrurile nu au stat dintotdeauna așa. Actualul patron, pelerin în timpul liber pe muntele Athos, a avut o tinerețe agitată. După ce Viorel Păunescu a declarat în urmă cu cîteva ani, într-un interviu, că lui Becali îi plăcea să arunce cu bani pe ringul de dans și „era mort” după balerine, acum vine rîndul autorului cărții „Confesiunile unui cafegiu”, Gheorghe Florescu, fost gestionar în perioada comunistă, să facă dezvăluiri despre trecutul agitat al latifundiarului.

Florescu a declarat că „Gigi Becali a avut o mare iubire care a durat cinci ani cu nepoata care a fost

adoptată, la un moment dat, de Gheorghe Gheorghiu-Dej”. Potrivit cărții cafegiuului, iubita patronului stelist ar fi fost Camilia Mândra Gheorghiu, singura urmașă a familiei fostului dictator și prima femeie din viața lui Becali. După cum povestește Florescu, în prima noapte împreună a celor doi, latifundiarul s-ar fi urcat în pat lîngă nepoata dictatorului încălțat cu ciorapi de lînă.

Vînzătorul de cafea a început să comercializeze licoarea după ce a cumpărat magazinul de la un comerciant armean care a fugit în America. Acesta era asaltat de numeroși clienți, mulți dintre ei celebri, întrucît avea măr-furi greu de găsit în acea perioadă. Astfel acesta a ajuns să-i cunoască foarte bine pe unii dintre ei, inclusiv și pe patronul Stelei, din viața căruia descrie numeroase întîmplări intime. În același interviu, cafegiuul vorbește și despre faptul că Gigi Becali este foarte rușinos, inclusiv cu soția sa. El continuă să povestească una dintre discu-

„Nu-mi place aici. E prea multă lumină”

țiile pe care le-a avut cu patronul, în care acesta îi împărtășea că el nu face nicio dată sex cu lumina aprinsă.

Dacă Gigi Becali face și afacerile tot cu becurile stinse e de înțeles de ce nu a fost dovedită pînă acum nici o acuzatie de mită. Poate ne trebuie și procurori care să vadă și pe întuneric.

Andrei MIHAI

Localul Troian

Piatra din Copou

● dacă sînteți fanii serilor tematice, există și petreceri speciale, cum e Chillout Monday luna

„Eu am deschis dintr-o ambiție barul ăsta. Într-o noapte am fost în alt local și mi-au spus că nu pun nu mai știu ce melodie și am zis «Lasă că-mi fac eu bar» și apoi m-am trezit cu The Rock”, spune tipul de după bar după ce dăm tuica pe gît.

Da, e genul de loc în care poți să bei tuică la shot – e 5 lei, dar merge ca aperitiv, înainte de o porție zdravănă de bere –, pe lîngă tradiționalele spirtoase (votcă, Jager, tequilla, absint), care se găsesc peste tot. Și, din păcate, cam singurul loc unde se mai poate asculta rock cît de cît decent. Și prin rock decent mă refer la chestii pe care le ascultam în liceu, dar care merg foarte bine și-acum (hard, heavy, thrash), și nu Kings of Leon (sau orice altă trupă indie / alternative la modă acum și de care n-o să mai auzim nimic peste doi ani) sau Adele mixat cu dubstep.

Cînd intri în vechea clădire care găzduia și redacția revistei Timpul

(vizavi de Time Out), ai senzația de Taverna veche: loc întunecat, mese de lemn de un maro închis, muzică mocnită și servirea neapărat la bar, așa cum îi șade bine unei circumscripții rock. Fără note de plată și dulcegării gratuite. Fără prieteni care uită să-și plătească consumația și pleacă grăbiți. Găsești mereu cam ce băutură vrei și au și vin roșu la pahar, un alt plus. Și, de cînd s-a mai încălzit afară, au deschis și o terasă mică în partea dinspre Fundație, umbrelă, copac, tot ce-ți trebuie.

Dacă sînteți fanii serilor tematice, există și din astea, cum e Chillout Monday luna (cu chestii moca pe bar, covrigei, alune, chipsuri, șuncă), rocatecă miercurea (un lucru foarte ok avînd în vedere că n-a mai fost demult o rockotecă în Iași) sau Classic Rock Night duminică, deși eu prefer băuta clasică, fără eveniment. Dar mai ai norocul să prinzi o proiectie cu un concert Pink Floyd sau fel de fel de concursuri la care poți să câștigi bonuri de consumație la bar între 10 și 30 de lei.

A, și v-am spus că au bere Ciucaș la 3 lei?

Ioan STOLERU

Casa de Cultură a Studenților
Str. Vasile Conta nr. 30, et. 2,
700106 Iași. Tel.:0746/230.032, 219520,
e-mail: redactia@opiniastudenteasca.ro

opinia

DIRECTOR: Laura PĂULET
REDACTOR-ŞEF: Cătălin HOPULELE
REDACTOR-ŞEF ADJUNCT: Oana OLARIU
SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE: Ioan STOLERU
ŞEFI DE DEPARTAMENT: Cristina BABII, Iulia CIUHU
REDACTORI: Alexandra IVĂNESCU, Dan CONDREA, Iulian BÎRZOI, Georgel COSTIȚĂ, Anca MATCOVSCHI, Andrei MIHAI, Mădălina OLARIU, Livia RUSU, Anca TOMA
COLABORATORI: Paul ANDRICI, Laura-Elena BEJENARIU, Mădălina MORARU, Daniela VORTOLOMEI
PUBLICITATE: Bogdan COBUZ
EDITOR: Daniel CONDURACHE

Sedintele de redacție au loc luni și miercuri, de la ora 20.00. Revista se poate procura și de la sediul redacției.